

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

LIBERECKÝ KRAJ 2009 - 2013

srpen 2008

Zpracoval:

Krajský úřad Libereckého kraje, Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin

Vedoucí odboru: JUDr. Ludmila Šlechtová

Vedoucí oddělení koordinace a střednědobého plánování: Mgr. Michaela Vodičková

Spolupráce při zpracování:

JL-plán

Ing. Jiří Lauerman, Bc. Iva Benešová

Obsah

ÚVOD	5
A. ANALYTICKÁ ČÁST SPRSS LK	6
A.1 Úvod a metodika zpracování analytické části	6
A.2 Celkový popis stavu sociálních služeb v Libereckém kraji.....	8
A.3 Všeobecná data	12
A.3.1 Obecná charakteristika Libereckého kraje.....	12
A.3.2 Demografická analýza	15
A.4 Hlavní ukazatele rozvoje	26
A.4.1 Popis hlavních ukazatelů rozvoje.....	26
A.4.2 Tabulky HUR pro druhy sociálních služeb	29
A.4.3 Souhrnné tabulky hlavních ukazatelů	32
A.5 Doplnková data	35
A.5.1 Přehled poskytovatelů sociálních služeb a zařízení v LK k 31.3.2008.....	35
A.5.2 Stav plánování rozvoje sociálních služeb v LK	42
A.5.3 Doplnková ekonomická data.....	48
A.6 Analytické závěry	49
A.6.1 SWOT analýza stavu sociálních služeb v LK (květen 2008).....	49
A.6.2 Závěry a doporučení pro návrhovou část SPRSS LK.....	51
B. NÁVRHOVÁ ČÁST SPRSS LK	52
B.1 Metodika zpracování návrhové části	52
B.2 Vize 2020 – představa o stavu sociálních služeb v Libereckém kraji v dlouhodobém výhledu (v roce 2020).....	55
B.3 Strategické cíle pro období 2009-2013	56
B.3.1 Hlavní strategické cíle 2009-2013	57
B.3.2 Dílčí strategické cíle.....	58
B.4 Rozvojové aktivity pro období 2009-2013	79
B.4.1 Seznam rozvojových aktivit.....	79
B.4.2 Časový plán realizace aktivit 2009 - 2013	85
B.5 Doporučení a další postup.....	89
Použité podklady a zdroje.....	91
Seznam zkratk.....	92

Příloha č.1

Hlavní ukazatele rozvoje – tabulková část

Příloha č.2

Doplnková ekonomická data

ÚVOD

Vážení,

dostáváte do rukou velmi významný dokument, který se zabývá v ucelené míře plánováním sociálních služeb v Libereckém kraji.

Motto: „Sociální služby někdy zapomínají na cenu lidské nezávislosti a soběstačnosti a naopak v dobré víře udržují své uživatele ve „zlaté kleci“, v níž se bez služby neobejdou. Nejde o to, že pro mnoho uživatelů jsou služby jedinou cestou ke společnému sdílení světa s ostatními. Jde o to, že pro mnoho jiných uživatelů neexistuje možnost služby ukončit, opustit nebo si i jen mezi nimi vybírat. Smyslem sociálních služeb je, aby se - pokud to jen lze – co nejdříve staly zbytečné. Proto cíl - pomáhat uživatelům k samostatnosti a soběstačnosti - musí být prioritou sociálních služeb.“

Z tohoto důvodu je nutné sociální služby koordinovat a plánovat, aby jejich nabídka odpovídala skutečným potřebám uživatelů, ale také finančním možnostem státu, krajů a obcí. Tvorba střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb se vztahuje na sociální služby, které jsou vymezeny zákonem.

Metodiku plánování sociálních služeb do jisté míry upravuje již zákon o sociálních službách – jedná se o výčet typů subjektů, které mají být zapojeny do tvorby plánu. Není stanovena míra a konkrétní způsob jejich zapojení. Výchozí je metodika komunitního plánování. Tu lze beze zbytku použít pro plánování na místní úrovni. Kraj nemůže v samostatné působnosti „zasahovat“ do kompetencí obcí. Plán nemůže „úkolovat“ jiné jím nezřizované subjekty. Kraj má pouze nepřímé a nelegislativní nástroje pro ovlivňování systému sociálních služeb, a to zejména mechanismy přidělování finančních prostředků a vytváření doporučené linie rozvoje sociálních služeb prostřednictvím koncepčních dokumentů, které kraj zpracovává a z kterých předkládaný Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb LK (dále jen SPRSS LK) vychází.

V plánování rozvoje sociálních služeb mají podstatný význam komunitní plány na místní úrovni (identifikují potřeby a definují opatření týkající se bezprostředně místní komunity). Za předpokladu, že dojde k harmonizaci metodiky jejich tvorby a implementace, budou tvořit spolu s krajským plánem jednotný celek. V současné době vzhledem k rozdílné kvalitě a odlišné metodice zpracování k nim lze při tvorbě střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje pouze přihlížet. Z tohoto důvodu v průběhu roku 2008 vznikla Datová struktura pro tvorbu strategické části SPRSS LK, na které se bude dále pracovat. Při tvorbě tohoto dokumentu bylo přihlíženo ke všem v současné době dostupným materiálům a komunitním plánům. K dalším aktuálním poznatkům, informacím a komunitním plánům se bude přihlížet při zpracovávání Akčních plánů a jiných strategických dokumentů Libereckého kraje na úseku plánování sociálních služeb.

Tento dokument vznikl ve spolupráci s těmi, kteří se podílejí na procesu plánování sociálních služeb na celém území LK a patří jim za to poděkování.

MUDr. Hana Králíčková
členka rady kraje
pověřená vedením resortu
sociálních věcí, bezpečnosti
a problematiky menšin

A. ANALYTICKÁ ČÁST SPRSS LK

A.1 Úvod a metodika zpracování analytické části

Předkládaná analytická část Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji (dále také jen SPRSS LK) navazuje na předchozí přípravné kroky a dílčí materiály, zejména na dokument „Strategie střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje pro rok 2008 – analytická část“. Tento dokument byl předložen k diskusi v červenci 2007 a následně jej vzala na vědomí rada kraje i krajské zastupitelstvo. Na základě jeho projednání a dalších doporučení byl připraven zpřesněný metodický postup a časový harmonogram dokončení SPRSS LK (projednáno a přijato radou kraje dne 22. 1. 2008, usnesení č.62/08/RK, zastupitelstvem vzato na vědomí jako písemná informace).

Dopracování analytické části SPRSS LK zahrnovalo následující kroky:

- Zjištění aktuálnosti dat použitých v analytické části strategie SPRSS LK, zpracované v červenci 2007 a posouzení možnosti jejich využití v procesu dokončení SPRSS LK podle přijaté metodiky.
- Transformace využitelných dat do dohodnuté Datové struktury SPRSS LK.
- Aktualizace dat (pokud bylo možné, tak pro rok 2008).
- Doplnění dalších potřebných dat do skupiny Hlavních ukazatelů rozvoje a Doplnkových dat.
- Aktualizace a transformace skupiny všeobecných dat v návaznosti na schválený Program rozvoje Libereckého kraje.
- Zpracování analytických závěrů.
- Kompletace celé analytické části SPRSS LK.

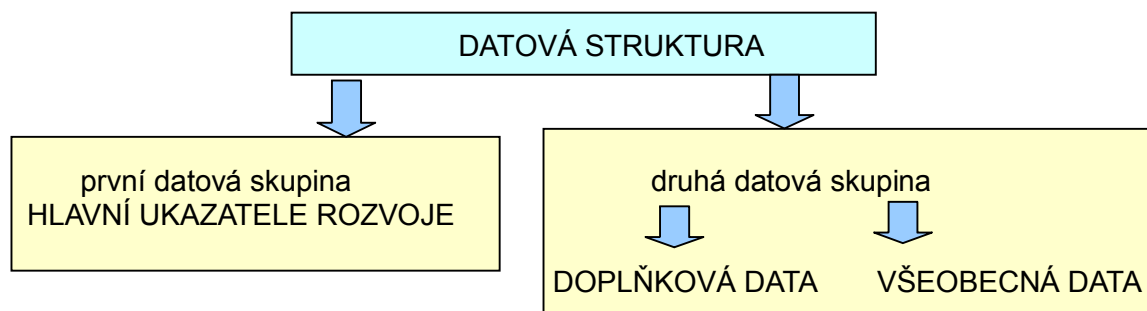
Analytická část SPRSS LK (verze 2008) byla představena na jednání KKS v červnu 2008 a následně zveřejněna a rozeslána k připomínkování.

Datová struktura

Ze závěrů uvedených v „Posouzení procesu plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji“ (JL-plán, říjen 2007) jednoznačně vyplynulo doporučení stanovit pravidla (jednotné) datové struktury. Jedním z identifikovaných problémů dosavadního procesu plánování rozvoje sociálních služeb bylo velké množství nesourodých dat, kterými byl popisován stav poskytovaných služeb, případně potřeba jednotlivých služeb. Data byla v tomto stavu velmi obtížně použitelná pro návrhovou část procesu, tedy vlastní plánování. Toto konstatování platí pro krajskou i městskou (obecní) úroveň plánování.

Proto byl připraven k projednání návrh sjednocené struktury dat, která by vyhovovala jak pro shrnutí analytické části, tak i pro návrhovou část SPRSS LK a byla by současně využitelná také pro přenos základních dat mezi úrovní krajskou, regionální a městskou (obecní). Doporučená struktura dat zahrnuje omezený (a konečný) počet údajů, kterými je možné nejvhodnějším způsobem popsat potřebnost, stav a změny v poskytování příslušného typu služeb a tím zajistit rovněž průběžný monitoring plnění plánovaných cílů a opatření. Důležitým předpokladem je možnost jejich stanovení ve všech sledovaných územních částech kraje, tj. plné pokrytí území. Průběžná aktualizace dat podle této datové struktury by měla být jedním z úkolů příslušných skupin navrhované krajské koordinační struktury.

Podle navržené Datové struktury SPRSS LK jsou data rozdělena do dvou základních datových skupin. První skupinou jsou tzv. hlavní ukazatele rozvoje, vyjadřující a popisující zásadní parametry stavu a rozvoje sociálních služeb. Druhou skupinou jsou ostatní doplňková a všeobecná data, využitelná zejména při analýze stavu a vývoje v dílčích oblastech sociálních služeb.

Kompletní naplnění dat dle této datové struktury bude dlouhodobější záležitostí, neboť celá řada údajů nebyla dosud sledována vůbec nebo v odlišném členění (územním i věcném). Problémem je rovněž nejednotnost sledování ekonomických ukazatelů a různá úroveň a stav zpracování komunitních plánů ve městech a obcích. V této předkládané verzi jsou proto některé datové části neúplné (důvod je zpravidla vysvětlen v příslušné kapitole). Celý systém je ale navržen jako otevřená databáze, která bude postupně doplňována a průběžně monitorována. Nejsou tedy vyloučeny ani změny v definici některých sledovaných ukazatelů nebo jejich nahrazení jinými, které budou více vyhovovat potřebám plánovacího a monitorovacího procesu.

Přehled zdrojů dat a podkladových materiálů, které byly využity při zpracování analytické části SPRSS LK je uveden v závěru tohoto dokumentu.

A.2 Celkový popis stavu sociálních služeb v Libereckém kraji

Sociální služby pro mnohé z nás jsou nebo mohou být významnou oporou v různých životních situacích. Představují možnost, jak naplnit některé potřeby nebo jinak napomoci lidem, kteří z nějakého důvodu nemohou či nejsou schopni si je zajistit sami. K tomu, aby sociální služby byly dostupné jak z hlediska jejich rozmanitého zaměření, tak i geografické dosažitelnosti, přispívají svým dílem samotní poskytovatelé sociálních služeb, obce, kraje i ministerstvo. Sociální služby souvisí obecně s oblastí tzv. Lidských zdrojů, které mají návaznost na demografii obyvatelstva, bytový fond, trh práce, zaměstnanost, výchovu, vzdělávání, osvětu, zdravotnictví, sport, tělovýchovu, kulturu, zájmovou činnost a je třeba prosazovat meziresortní přístup, spolupráci a návaznost na regionální i místní úrovni.

Strategickým cílem rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji je v souladu s politikou sociálního začleňování EU a zákonem č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, vytváření podmínek, aby občané mohli využívat služby ve svém domácím prostředí a mohli si zachovat přirozené sociální vazby a zajištění optimální sítě sociálních služeb s důrazem na zajištění odpovídající kvality. Snaha zajistit lidská práva pro všechny bez rozdílu se projevuje od 90. let v celé naší společnosti, od místních iniciativ až po vznik nové legislativy a metodiky.

Současný stav sociálních služeb v kraji je popsán ve strategických dokumentech Libereckého kraje (dále jen LK) a spolupracujících organizací:

Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006 - 2020

Program rozvoje Libereckého kraje 2007 – 2013

Akční plán rozvoje sociálních služeb v LK pro rok 2008

Analýza rozvojových plánů poskytovatelů v LK (2007)

Analýza závěrečných zpráv z provedených konzultací k úrovni naplňování standardů kvality (2007)

Analytická část dokumentu Strategie střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb (2007)

Sociálně demografická analýza obyvatelstva LK (2007)

Analýza romských komunit LK (2007)

Analýza závěrečných zpráv z konzultací k sebehodnocení kvality pečovatelských sociálních služeb pro seniory v LK (2006)

Analýza drogové scény a služeb pro uživatele drog v Libereckém kraji: Závěrečná zpráva, Liberec, LK (2006)

Akční plán protidrogové politiky LK na období 2005 – 2006

Výroční zpráva o realizaci protidrogové politiky Libereckého kraje za rok 2007

Vyhodnocení Akčního plánu protidrogové politiky Libereckého kraje na období 2005 – 2006

Akční plán protidrogové politiky LK na období 2008 – 2009

Analýza rozvojových plánů příspěvkových organizací resortu sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin (2005)

Analýza závěrečných protokolů z hodnocení kvality sociálních služeb (2004)

Analýza situace národnostních menšin v LK (2002)

Podrobný stav sociálních služeb na místní úrovni by měl být popsán v komunitních a rozvojových plánech jednotlivých obcí či mikroregionů Libereckého kraje.

Z těchto dokumentů vyplývá, že poskytovatelé sociálních služeb v LK mají diametrálně odlišnou úroveň služeb, která se postupně bude přibližovat standardům kvality sociálních služeb také díky povinným inspekcím. Současné kapacity a provozní podmínky v rezidenčních zařízeních jsou výrazně limitujícím faktorem pro vytváření důstojných podmínek k životu. Chybí dostatečné alternativy k ústavní péči. Proto je podporována transformace a deinstitucionalizace nevyhovujících zařízení. Dochází k odklonu od poskytování služby jako tzv. komplexní dlouhodobé péče v institucích směrem k poskytování formou individualizované podpory života v komunitě. Je třeba zaměřit se na služby sociální prevence a sociální poradenství s důrazem na předcházení sociálnímu vyloučení a na začlenění osob do většinové společnosti.

Popis stavu za jednotlivé cílové skupiny uživatelů:

Cílová skupina: SENIOŘI

Senioři, kteří se trvale při zajištění svých potřeb v oblasti sebeobsluhy, péče o prostředí nebo udržování sociálních kontaktů neobejdou bez pomoci druhé osoby.

Filozofií současnosti je vytváření podmínek pro to, aby senioři využívali zejména sociální služby ve svém domácím prostředí a mohli si zachovat své přirozené sociální vazby a kontakty a aby byla zajištěna optimální síť rezidenčních služeb pro cílovou skupinu uživatelů (24 hodinová závislost na druhé osobě) s důrazem na zajištění odpovídající kvality poskytovaných služeb.

V souhrnu se dá říci, že v roce 2008 je snaha o podporu procesu optimalizace sítě rezidenčních služeb pro seniory a o podporu a doplnění nabídky terénních služeb. Cílem je co nejvíce rozklíčovat způsob financování služeb pro seniory bez ohledu na zřizovatele. Přijímání uživatelů do rezidenčních zařízení je v kompetenci poskytovatele, který se řídí standardy kvality poskytované péče. Snahou je o co největší návrat příspěvku na péči do sociálního systému. Je pokračováno v rámci vzdělávání a v rámci procesu sebehodnocení a tvorby rozvojových plánů ve zkvalitňování poskytované péče pro seniory.

Cílová skupina: OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM

- osoby s chronickým duševním onemocněním
- osoby s chronickým onemocněním
- osoby s jiným zdravotním postižením
- osoby s kombinovaným postižením
- osoby s mentálním postižením
- osoby s tělesným postižením
- osoby se sluchovým postižením
- osoby se zdravotním postižením
- osoby se zrakovým postižením

Současný trend pro okruh osob se zdravotním postižením, je vytvářet podmínky pro to, aby mohly využívat zejména sociální služby ve svém domácím prostředí a mohly si zachovat své přirozené sociální vazby a kontakty. Je třeba optimalizovat síť rezidenčních služeb pro uživatele, kteří jsou 24hodin závislí na druhé osobě s postupnou transformací také těchto služeb.

Jako výchozí v roce 2008 je podpora stávajících asistenčních, terénních a odlehčovacích služeb v rámci celého kraje. Dále je aktuální podpora rozvoje chráněných bytů a tím zajištění alternativy bydlení k ústavní péči. Další službou, která je vnímána jako obecně potřebná a zatím nedostačující, jsou denní stacionáře. V souhrnu se dá říci, že v roce 2008 je snaha o podporu procesu optimalizace sítě rezidenčních služeb pro okruh osob se zdravotním postižením a o podporu a doplnění nabídky terénních služeb. Cílem je co nejvíce rozklíčovat způsob financování služeb pro osoby se zdravotním postižením bez ohledu na zřizovatele. Snahou je o co největší návrat příspěvku na péči do sociálního systému. Je pokračováno v rámci vzdělávání a v rámci procesu sebehodnocení a tvorby rozvojových plánů ve zkvalitňování poskytované péče pro osoby se zdravotním postižením.

Cílová skupina: OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM

Jedná se o velmi rozmanitou cílovou skupinu, kterou je třeba rozdělit do úzce vymezených podskupin.

Podskupina rodiny s dětmi, popř. mladí lidé do 26let:

děti a mládež ve věku od 6 do 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy
osoby do 26 let věku opouštějící školská zařízení pro výkon ústavní péče
rodiny s dítětem/děti

Podskupina obětí:

oběti domácího násilí
oběti obchodu s lidmi
oběti trestné činnosti
osoby komerčně zneužívané

Podskupina osob sociálně vyloučených:

osoby bez přístřeší
osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách
osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy
pachatelé trestné činnosti

Osoby v krizi:

Skupina není omezena věkem, může se týkat jednotlivců i rodin

V současné době neexistuje analýza počtu a potřeb ve vyjmenovaných podskupinách (zejména u osob bez přístřeší). Je nutné nejprve rozklíčovat způsob, jakým by bylo možné zjistit skutečný stav potřeb této široké a různorodé cílové skupiny. Při kvalifikovaném mapování této cílové skupiny musí být využita i metoda komunitního plánování.

V roce 2008 jsou v oblasti osob ohrožených sociálním vyloučením financovány stávající služby pro danou cílovou skupinu a znatelně chybí zmapování počtu těchto osob a vydefinování potřeb v této cílové skupině a jednotlivých podskupinách. Dále se hledají možnosti financování analýz potřeb a počtu osob ohrožených sociálním vyloučením v rámci celého LK a další finanční zdroje pro poskytovatele sociálních služeb pro danou cílovou skupinu. Je snaha o rozvoj užší spolupráce s poskytovateli služeb jako zdroji informací o potřebách cílových skupin a užší propojení s procesem komunitního plánování v kraji.

Cílová skupina: NÁRODNOSTNÍ A ETNICKÉ MENŠINY

etnické menšiny, imigranti a azylanti, osoby žijící v sociálně vyloučených komunitách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Analýzou sociálně slabých komunit byly zjištěny problémy, které jsou společné a charakterizují sociálně vyloučené lokality:

- nízká kultura bydlení, špatné hygienické podmínky, dlouhodobá nezaměstnanost,
- existenční závislost rodin na sociálních dávkách, dluhy na nájemném a energiích,
- nízký stupeň vzdělání, u dospělých druhotná negramotnost
- vysoký nárůst kriminality, gamblerství, nevyřízené občanství

V roce 2008 jsou v oblasti národnostních menšin přednostně podporovány tyto aktivity:

- terénní programy,
- nízkoprahová zařízení pro děti a mládež,
- sociálně aktivizační služby pro komplexní přístup tzv. sanace rodin,
- dostupnost a kvalita sociálních služeb – nastavení standardů kvality sociálních služeb,
- zvýšení informovanosti o samotných službách a dostupných zdrojích financování sociálních služeb,
- vytváření podmínek pro spolupráci s organizacemi, které z pohledu zákona o sociálních službách neposkytují sociální služby, ale s těmito službami bezprostředně souvisí,
- zavádění standardů kvality v organizacích a dodržování specifických metod sociální práce s touto cílovou skupinou,
- vzdělávání pracovníků v sociálních službách.

Cílová skupina: OSOBY OHROŽENÉ A ZÁVISLÉ NA NÁVYKOVÝCH LÁTKÁCH

Osoby ohrožené závislostí nebo závislé na návykových látkách, osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Síť služeb určených primárně pro uživatele ilegálních drog je relativně řídká. Tvoří ji 1 NNO zabezpečující programy primární prevence, 2 nízkoprahová kontaktní a poradenská centra, 1 terénní program, 1 centrum detoxikace, 1 terapeutická komunita pro drogově závislé, služby ambulantního poradenství a 1 služba následné péče.

Je třeba ovlivnit jednotlivé obce, aby ve svých komunitních plánech řešily problematiku závislostí. Poskytovatelé služeb by měli zlepšit proaktivní přístup ve vyhledávání skryté populace uživatelů drog s cílem navázat kontakt s co největší částí této rizikové skupiny obyvatel, aby mohli ovlivňovat jejich rizikové chování.

Prioritou v roce 2008 je podpora a efektivní udržení stávající sítě služeb pro uživatele drog. Podpora meziresortní spolupráce.

Zajištění podmínek pro rozvoj služeb a vznik nových programů, které v kraji výrazně chybí.

Zahájení jednání mezi poskytovateli služeb a představiteli orgánů veřejné správy s cílem připravit návrh opatření pro:

- zlepšení vzájemné komunikace a spolupráce při tvorbě opatření ochrany veřejného zdraví ve vztahu k užívání návykových látek;
- rozšíření terénních programů pro uživatele návykových látek do měst/regionů, v nichž tento typ programů chybí; rozšíření sítě služeb o pobytovou a ambulantní formu následné péče.

A.3 Všeobecná data

A.3.1 Obecná charakteristika Libereckého kraje

Liberecký kraj se nachází na severu České republiky při hranicích s Německem a Polskem. Délka hranice s Polskem (Dolnoslezské vojvodství) činí asi 130 km, délka hranic s Německem (spolková země Sasko) asi 20 km. Na západě kraj sousedí s Ústeckým krajem, na jihu se Středočeským krajem a na východě a jihovýchodě s Královéhradeckým krajem. Společně s kraji Královéhradeckým a Pardubickým tvoří region soudržnosti NUTS II Severovýchod. Krajské město Liberec se nachází vzdušnou čarou asi 85 km na severoseverovýchod od Prahy. Svojí rozlohou 3163 km² (4,0 % z rozlohy ČR) je Liberecký kraj (s výjimkou Prahy) nejmenším v České republice. Ke konci roku 2007 měl Liberecký kraj celkem 433 948 obyvatel (4,2 % z České republiky). Podle tohoto ukazatele je po Karlovarském kraji druhým nejmenším. Průměrná hustota 137,2 obyvatel na km² mírně převyšuje republikový průměr. Nejvyšší koncentrace obyvatel je v okresech Jablonec nad Nisou (222,5 obyvatel na km²) a Liberec (168,4 obyvatel na km²). Hlavním centrem kraje je téměř stotisícový Liberec. Druhým největším městem je Jablonec nad Nisou, který počtem obyvatel nepatrně překročil 45 tisícovou hranici.

Celý kraj je převážně hornatý. Jeho výšková členitost odpovídá charakteristikám pahorkatiny. Nejvyšším bodem kraje je 1 435 m vysoký vrchol Kotel nedaleko Harrachova v okrese Semily, nejnižší bod 208 m n. m. leží v okrese Liberec v místě, kde řeka Smědá opouští území České republiky. Nejznámějším vrcholem kraje je Ještěd, který je se svými 1 012 m nejvyšším vrcholem Ještědského hřebenu. Území Libereckého kraje náleží z přírodovědeckého hlediska k vysoce významným regionům a vyznačuje se velkou pestrostí přírodních ekosystémů, vysokou koncentrací chráněných území a botanicky a zoologicky významných lokalit. V kraji se nalézá 5 chráněných krajinných oblastí (České středohoří, Jizerské hory, Lužické hory, Český ráj, Kokořínsko), rovněž 7 národních přírodních rezervací, 8 národních přírodních památek, 36 přírodních rezervací, 60 přírodních památek.

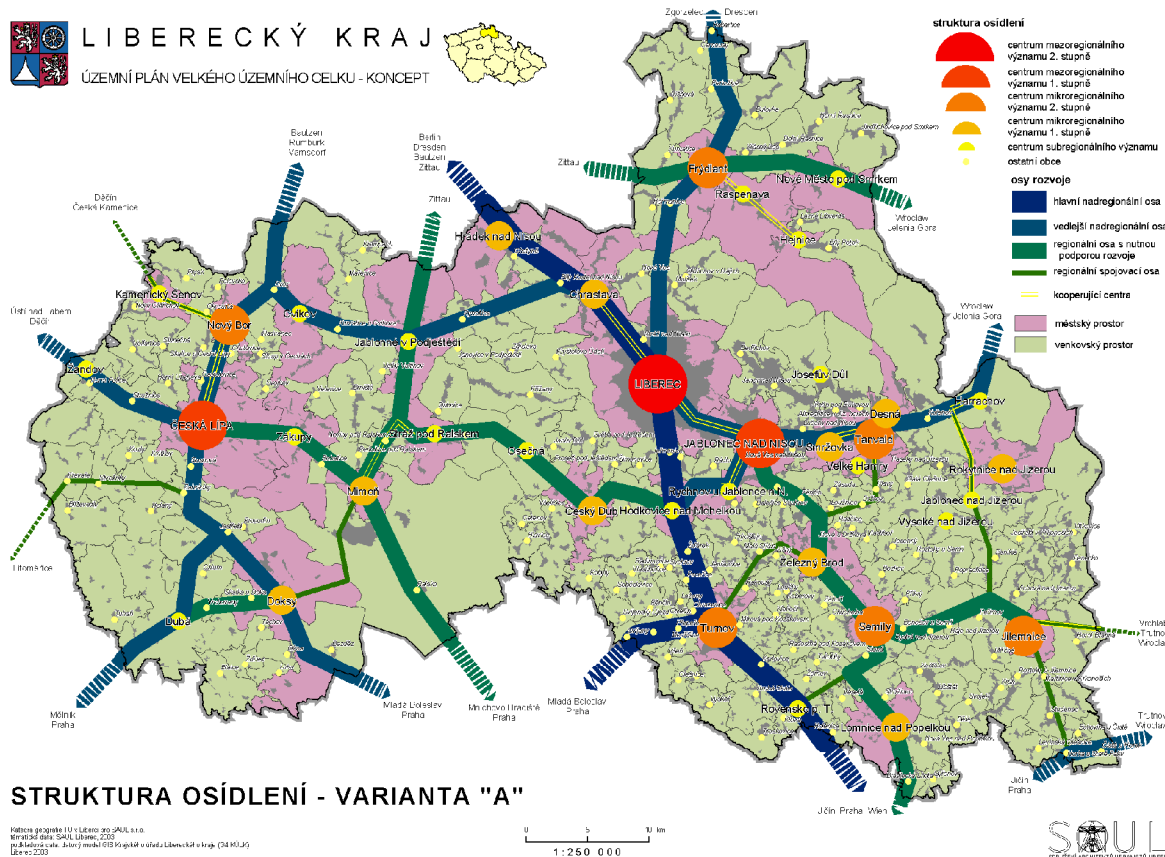
Liberecký kraj má převážně průmyslový charakter. Významnou pozici zde zaujímají průmysl skla a bižuterie, výroba a zpracování plastů, strojírenství a odvětví zpracovatelského průmyslu s úzkou vazbou na výrobu automobilů. Tradiční textilní průmysl v důsledku výrazného útlumu postupně ztratil a nadále ztrácí své významné postavení. V zemědělství jsou hlavními plodinami obiloviny a píce v návaznosti na chov skotu.

Osa Praha – Turnov - Liberec je v rámci České republiky sekundární rozvojovou osou. Zároveň je významně zatíženou dopravní tepnou s dobudovaným kapacitním silničním spojením (silnice R10 a R35). Kromě ní představují důležité urbanizační či spojovací osy i další komunikace:

- I/9 Praha – Mělník – Dubá – Zahrádky – Česká Lípa – Nový Bor – Rumburk/Varnsdorf – SRN (Neugersdorf, Bautzen)
- I/13 Děčín – Česká Lípa – Nový Bor – Jablonné v Podještědí – Liberec – Frýdlant – Habartice – Polsko (Zawidów, Zgorzelec)
- I/14 Liberec – Jablonec nad Nisou – Tanvald – Jilemnice – Vrchlabí – Trutnov – Náchod.

Evropský význam (součást sítě TINA) mají silniční spojení Praha – Liberec - Hrádek nad Nisou - Německo a Turnov - Hradec Králové. Evropsky významné železnice ani české tranzitní železniční koridory nejsou přes Liberecký kraj trasovány. V okolí kraje leží významné rozvojové osy, především Berlín – Praha – Vídeň - Budapešť, ale i Drážďany – Zhořelec -Wrocław a metropole evropského významu Praha, Berlín, Drážďany, Wrocław. Polohu Libereckého kraje lze hodnotit jako dobrou.

Mapa: Struktura osídlení a hlavní socioekonomické vazby v Libereckém kraji

Míra registrované nezaměstnanosti vypočtená z podkladů Ministerstva práce a sociálních věcí ČR k 31. 12. 2007 činila 6,05 % a byla tak o 0,07 procentního bodu vyšší než v úhrnu republiky. V pořadí krajů dle míry nezaměstnanosti se náš kraj zařadil na deváté místo.

Základní zdravotnickou péči zajišťuje síť ambulantních zařízení a lékáren, které odpovídají počtem i strukturou potřebám území. Akutní, následná a rehabilitační péče je zabezpečena sítí osmi nemocnic.

Snahou subjektů působících v sociální oblasti je pokrýt potřeby většiny potřebných cílových skupin. Péče o staré a přestarlé občany je zajištěna sítí domovů důchodců, domovů – penzionů pro důchodce a domů s pečovatelskou službou. Velmi využívanou službou jsou rovněž terénní služby. Soustavu sociálních zařízení dále dotváří také řada poradenských pracovišť, azylových zařízení a krizových center, jejichž činnost je zaměřena na ostatní skupiny osob.

Liberecký kraj se skládá ze 4 okresů - Česká Lípa, Jablonec nad Nisou, Liberec a Semily. V souvislosti s územní reformou veřejné správy zanikly okresní úřady a příslušná agenda většinou přešla na úřady obcí s rozšířenou působností (tzv. obce III. stupně). Obvodů obcí s rozšířenou působností je v Libereckém kraji 10 - Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Jilemnice, Liberec, Nový Bor, Semily, Tanvald, Turnov a Železný Brod. Dále jsou zřízeny pověřené obecní úřady (obce II. stupně), což jsou orgány obcí, které vykonávají přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanoveném zvláštními zákony. Těchto obcí (a jejich obvodů) je v Libereckém kraji celkem 21 - kromě 10 výše jmenovaných i Český Dub, Cvikov, Doksy, Hodkovice nad Mohelkou, Hrádek nad Nisou, Chrastava, Jablonné v Podještědí, Lomnice nad Popelkou, Mimoň, Nové Město pod Smrkem a Rokytnice nad Jizerou.

V Libereckém kraji leží 215 obcí. Pouze 5 obcí má více než 10 tisíc obyvatel (Liberec, Jablonec nad Nisou, Česká Lípa, Turnov a Nový Bor), dalších 10 obcí má 5-10 tisíc obyvatel. Seznam největších obcí je uveden v tabulce.

Tabulka: Nejvýznamnější obce Libereckého kraje s počtem obyvatel k 31. 12. 2007

Obec	Počet obyvatel	Obec	Počet obyvatel
Liberec	99 721	Tanvald	6 956
Jablonec nad Nisou	45 051	Mimoň	6 771
Česká Lípa	38 315	Železný Brod	6 482
Turnov	14 509	Chrastava	6 071
Nový Bor	12 236	Lomnice nad Popelkou	5 840
Semily	8 944	Jilemnice	5 715
Frýdlant	7 559	Doksy	5 119
Hrádek nad Nisou	7 517		

Zdroj: Český statistický úřad

A.3.2 Demografická analýza

Následující část analýzy obsahuje popis vývoje základních demografických ukazatelů obvykle v letech 2001 až 2006 (chybí dostupnost aktuálnějších dat) v územních obvodech obcí s rozšířenou působností (dále jen ORP), kterých je v Libereckém kraji 10. Hodnocení některých ukazatelů bude vzhledem k nedostatku dat k dispozici za obvody obcí s rozšířenou působností, případně za okresy. Obvody ORP se mezi sebou výrazně liší rozlohou, počtem obyvatel i počtem v nich existujících obcí. Rozlohou největšími obvody jsou Česká Lípa a Liberec. Nejmenším obvodem jsou ve všech parametrech Železný Brod, velmi malé jsou rozlohou i počtem obyvatel obvody Tanvald, Nový Bor a Jilemnice. Nejvíce obyvatel žije v obvodech nejlidnatějších měst, tedy Liberce a dále Jablonce nad Nisou a České Lípy. Nejvíce obcí přísluší do obvodů Česká Lípa a Turnov, což je způsobeno existencí malých obcí v okolí, které neváží střediskové funkce a nemohou tedy vytvořit samostatný obvod. Největší hustotu zalidnění mají obvody Jablonec nad Nisou a Liberec. Nejméně zalidněné je území kolem Doks, jehož součástí jsou velmi řídké zalidněné části CHKO Kokořínsko a rovněž Českodubsko, jehož značnou část představuje Ještědsko - kozákovský hřbet.

V Libereckém kraji existuje celkem 37 měst. Podíl městského obyvatelstva je zásadním způsobem ovlivněn vymezením jednotlivých obvodů. Nejvyšší je urbanizace u obvodů buď s malým počtem obcí, nebo těch, jejichž součástí je velké město. Proto mají nejvyšší míru urbanizace nejmenší obvody Hodkovice nad Mohelkou, Jablonné v Podještědí a Rokytnice nad Jizerou a dále i Liberec a Jablonec nad Nisou. Vysoce urbanizované je ale i Tanvaldsko. Vysoké urbanizaci Dokska pomáhá zařazení Dubé mezi města. Nejméně urbanizováno je Jilemnicko a Českodubsko. Nutné je připomenout, že za obyvatele měst je považováno veškeré obyvatelstvo obcí, které jsou řazeny mezi města.

Tabulka: Základní údaje o ORP

ORP	Rozloha (ha)	Počet obyvatel 31.12.2006	Počet obcí	Hustota zalidnění (obyvatel/km²)
Česká Lípa	87 198	76 523	41	87,8
Frýdlant	34 901	24 419	18	70,0
Jablonec nad Nisou	14 232	53 297	11	374,5
Jilemnice	27 860	22 750	21	82,0
Liberec	57 829	134 309	28	232,2
Nový Bor	20 090	26 069	16	128,9
Semily	23 008	26 451	22	115,0
Tanvald	19 065	21 872	10	114,6
Turnov	24 711	31 333	37	127,0
Železný Brod	7 404	12 008	11	162,3
Liberecký kraj	316 298	429 031	215	137,2

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Populační vývoj

Nejvýznamnější nárůst počtu obyvatel byl mezi lety 2000 a 2006 zaznamenán v ORP Turnov a Frýdlant, přičemž přirozený přírůstek má v případě ORP Turnov zápornou hodnotu, tudíž stěžejní roli hraje přírůstek stěhovaním. V případě Frýdlantu je hodnota přírůstku přirozeného a stěhovaním kladná. Zajímavé jsou také lokální změny v některých obvodech obcí II. (POÚ), např. růst v obvodu POÚ Chrástava byl způsoben především výrazným nárůstem v malých

obcích - Kryštofovo Údolí, Nová Ves a Oldřichov v Hájích, kde počet obyvatel vzrostl o 23-26 %. Růst v obvodu Mimoně je tažen pouze obcí Ralsko, kde v průběhu 5 let stoupl počet obyvatel o více než polovinu. Nejvýraznější relativní pokles zaznamenaly obvody POÚ v semilském okrese - Rokytnice nad Jizerou, Semily a Lomnice nad Popelkou. Počet obyvatel zde poklesl ve všech 3 sídlech POÚ i v dalších obcích. Absolutní pokles byl nejvyšší v obvodu Liberce. Samotné město Liberec populačně ubývalo od roku 1990 až do roku 2004, poslední 2 roky byl zaznamenán znatelný růst (o 550 a 831 obyvatel), který zřejmě do značné míry souvisí s legalizací pobytu zahraničních pracovníků. Pozitivem je nepatrný nárůst počtu obyvatel v celém kraji od roku 2003 (růst pokračoval i v roce 2006 o 1743 osob) a převaha obvodů s populačním růstem (13 z celkových 21). Negativní je populační pokles ve východní části kraje.

Tabulka: Populační vývoj v ORP v letech 2000-2006

ORP	Počet obyvatel k 31.12.2006							Změna počtu obyv. 2006/2000 v %
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	
Česká Lípa	75 893	76 143	76 380	76 412	76 608	76 523	76 340	0,59
Frýdlant	24 273	24 218	24 231	24 313	24 349	24 419	24 545	1,12
Jablonec nad N.	53 148	52 956	53 092	53 126	52 949	53 297	53 539	0,74
Jilemnice	22 986	22 962	22 967	22 980	22 857	22 750	22 702	-1,24
Liberec	133 998	133 380	133 066	133 370	133 355	134309	135 611	0,23
Nový Bor	25 973	25 993	25 803	25 910	25 903	26 069	26 122	0,57
Semily	26 998	26 929	26 833	26 624	26 544	26 451	26 382	-2,28
Tanvald	22 073	22 044	21 989	21 874	21 843	21 872	21 895	-0,81
Turnov	30 898	30 853	30 971	31 113	31 138	31 333	31 525	2,03
Železný Brod	12 007	11 972	11 989	12 000	12 017	12 008	12 113	0,88
Liberecký kraj	428 247	427 396	427 321	427 722	427 563	429031	430 774	0,59

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Přírůstek obyvatel

K 30. 9. 2007 žilo na území Libereckého kraje 432 752 obyvatel, tj. o 1 978 osob více než na začátku roku. Příznivý nárůst počtu obyvatel je výsledkem především kladného migračního salda (počet přistěhovalých předstihl počet vystěhovalých o 1 370 osob), ale také kladného přirozeného přírůstku (počet živě narozených převýšil počet zemřelých o 608 osob).

V rámci Libereckého kraje celkově posílily i všechny jeho okresy. Největší zásluhu na celkovém krajském přírůstku počtu obyvatel měl pak okres Liberec, který vykázal jak kladný přírůstek stěhováním (687 osob), tak kladný přírůstek přirozenou měnou (262 osob). Druhý nejvyšší celkový přírůstek od počátku roku vykázal okres Česká Lípa, ten byl podpořen přírůstkem stěhování ve výši 236 osob a převahou živě narozených nad zemřelými ve výši 280 osob (nejvyšší absolutní přirozený přírůstek mezi okresy Libereckého kraje). V okrese Jablonec nad Nisou došlo ke zvýšení celkového počtu obyvatel o 487 osob (přirozený přírůstek ve výši 88 osob, přírůstek stěhováním ve výši 399 osob). Nejnižší celkový přírůstek pak vykázal okres Semily, a to ve výši 26 osob a jako u jediného převýšil počet zemřelých počet živě narozených (o 22 osob). Důvodem celkového pozitivního výsledku byl převážující počet přistěhovalých nad počtem vystěhovalých ve výši 48 osob.

Porodnost

Porodnost i její vývoj se značně liší mezi jednotlivými obvody ORP. Porodnost se mezi lety 2001 a 2006 zvýšila v 7 ORP z celkového počtu 10, v ostatních poklesla. Nejvýraznější nárůst porodnosti byl zaznamenán v ORP Liberec, míře poklesu není třeba věnovat zvýšenou pozornost, protože ani v jednom případě se nejedná o významnější pokles. V populačně nejsilnějším obvodu Liberec je rozdíl mezi nejvyšší a nejnižší hodnotou pouhých 8,6 %. Pozitivní je celkový mírný růst porodnosti v celém kraji, který pokračoval i v roce 2006. Ten je způsoben průchodem populačně silných ročníků žen ze 70. let věkem nejvyšší plodnosti.

Většina (61,9 %) z celkového počtu dětí se narodila manželským párům, nezanedbatelná část, více než 1/3 dětí, přišla na svět mimo manželství. Nejvyšší podíl mimo manželských dětí byl vykázan v okrese Česká Lípa. Ten je způsoben průchodem populačně silných ročníků žen ze 70. let věkem nejvyšší plodnosti.

Tabulka: Porodnost v ORP v letech 2001-2006

ORP	Živě narození					
	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Česká Lípa	754	820	813	836	820	803
Frýdlant	250	242	255	264	250	265
Jablonec n.N.	515	511	528	565	521	544
Jilemnice	228	209	215	232	216	239
Liberec	1 272	1 293	1 239	1 363	1 353	1 473
Nový Bor	234	221	241	224	248	259
Semily	230	241	206	246	264	253
Tanvald	205	224	184	180	192	213
Turnov	247	269	255	287	308	305
Železný Brod	78	102	109	115	99	122
Liberecký kraj	4 013	4 132	4 045	4 312	4 271	4 478

Zároveň je zřejmé odkládání narození dětí do vyššího věku. To dokazuje rostoucí průměrný věk matek při narození 1. dítěte uvedený pro obvody ORP v tabulce níže. Průměrně nejstarší jsou matky prvorodičky na Železnobrodsku a Liberecku, nejmladší na Českolipsku a Frýdlantsku. V Libereckém kraji jsou matky prvorodičky de facto stejně staré, jako v celé republice. Průměrný věk matky při narození dítěte se od roku 1991 do roku 2006 zvýšil o 4,41 let na 29,02 let. Průměrný věk matky při narození prvního dítěte vzrostl za stejné časové období dokonce o 4,95 let.

V Libereckém kraji, stejně jako v celé České republice se mezi lety 2001 a 2005 postupně zvyšovala hodnota ukazatele úhrnné plodnosti (průměrný počet dětí narozených 1 ženě ve věku 15-49 let). To je způsobeno realizací odkládaných narození dětí u populační vlny žen ze 70. let. Hodnota v roce 2005 činila 1,272 resp. 1,282 dítěte na 1 ženu pro Liberecký kraj resp. Českou republiku, tedy hluboce pod hranici prosté reprodukce (stabilizace počtu obyvatel), která činí asi 2,1 dítěte na 1 ženu (počítáno je s úmrtností dětí před dosažením 15 let). Při dlouhodobé stabilizaci úhrnné plodnosti pod hodnotou 2,1 je proto přirozený úbytek obyvatel zcela nevyhnutelný.

Tabulka: Průměrný věk matky při narození prvního dítěte v obvodech ORP

Obvod ORP	Průměrný věk matky				
	2001	2002	2003	2004	2005
Česká Lípa	24,2	24,4	25,1	25,3	25,2
Frýdlant	23,8	23,3	25,2	24,9	25,8
Jablonec nad Nisou	25,2	25,8	26,7	26,5	27,1
Jilemnice	24,8	25,9	25,9	27,2	27,2
Liberec	25,6	26,0	26,2	27,0	27,6
Nový Bor	24,6	25,7	25,9	25,6	26,1
Semily	25,2	25,6	25,3	26,6	26,7
Tanvald	25,2	24,6	25,8	25,6	26,2
Turnov	25,6	25,8	26,4	26,4	26,9
Železný Brod	27,0	26,2	26,0	26,3	27,7
Liberecký kraj	25,0	25,4	25,9	26,3	26,7
Česká republika	25,3	25,7	26,1	26,4	26,8

Zdroj: Demografická ročenka správních obvodů obcí s rozšířenou působností 1995 až 2006, Český statistický úřad, kód 4030-06.

Demografická ročenka krajů České republiky 1991 až 2005, Český statistický úřad., kód 4027-06.

Úmrtnost

Podobně jako porodnost, i úmrtnost a její vývoj se značně liší mezi jednotlivými obvody POÚ. Hlavní příčinou rozdílu jsou opět odlišné věkové struktury v jednotlivých obvodech.

Úmrtnost se mezi lety 2001 a 2005 snížila v 11 obvodech, v ostatních 10 se zvýšila. Pokles úmrtnosti v Libereckém kraji trvá od roku 2003 a pokračoval i v roce 2006, kdy zemřelo 4143 osob.

Tabulka: Úmrtnost v obvodech POÚ v letech 2001-2005

Obvod POÚ	Zemřelí					Hrubá míra úmrtnosti (‰)					
	2001	2002	2003	2004	2005	2001	2002	2003	2004	2005	2001-5
Cvikov	71	69	81	65	54	11,62	11,33	13,34	10,68	8,84	11,20
Česká Lípa	447	462	455	471	426	8,54	8,81	8,69	9,00	8,15	8,64
Český Dub	135	131	117	105	101	17,85	17,32	15,59	13,88	13,22	15,69
Doksy	93	97	97	86	87	10,91	11,32	11,38	10,03	10,06	10,79
Frýdlant	190	183	191	177	223	9,87	9,54	9,93	9,15	11,51	10,02
Hodkovice n.M.	23	34	33	17	37	8,84	12,96	12,40	6,37	13,63	10,82
Hrádek n.N.	95	106	85	80	106	10,75	11,99	9,55	8,95	11,80	10,60
Chrastava	77	85	94	91	99	8,44	9,14	9,96	9,61	10,38	9,46
Jablonec n.N.	515	513	548	574	477	9,71	9,67	10,35	10,85	8,98	9,92
Jablonné v Podj.	30	28	45	38	48	7,94	7,43	11,86	10,00	12,63	9,96
Jilemnice	150	153	145	177	175	8,65	8,78	8,30	10,15	10,07	9,16
Liberec	1 034	1 010	996	1 001	946	10,14	9,99	9,88	9,92	9,36	9,90
Lomnice n.Pop.	100	111	113	131	111	9,10	10,14	10,41	12,10	10,28	10,42
Mimoň	111	142	137	135	159	7,33	9,24	8,84	8,65	10,14	8,83
Nové Město p.Sm.	79	78	62	50	55	15,55	15,49	12,38	10,03	11,00	12,94
Nový Bor	210	243	179	201	172	10,56	12,32	9,05	10,15	8,65	10,17
Rokytnice n.J.	106	76	81	82	61	18,96	13,71	14,72	14,97	11,27	14,76
Semily	155	178	217	158	171	9,71	11,18	13,71	10,03	10,91	11,11
Tanvald	257	272	272	241	225	11,66	12,35	12,41	11,04	10,26	11,56
Turnov	325	366	373	355	354	10,52	11,83	12,02	11,41	11,34	11,43
Železný Brod	152	136	139	114	140	12,65	11,36	11,59	9,50	11,66	11,36
Liberecký kraj	4 355	4 473	4 460	4 349	4 227	10,17	10,47	10,44	10,18	9,87	10,24
Česká republika	107 755	108 243	111 288	107 177	107 938	10,54	10,61	10,91	10,50	10,55	10,63

Pozn.: V roce 2006 zemřelo v Libereckém kraji 4 143 osob a v České republice 104 441 osob.
Zdroj: Český statistický úřad Liberec

V následující tabulce jsou uvedeny aktuální informace o úmrtích v roce 2006 v ORP.

Tabulka: Počet zemřelých ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností Libereckého kraje v roce 2006

	Celkem	Muži	Ženy	Struktura zemřelých celkem podle věku								
				do 1 roku	z toho do 28 dnů	1 - 14	15 - 39	40 - 59	60 - 69	70 - 79	80 - 89	90 +
Kraj celkem	4 143	2 129	2 014	15	8	10	101	639	709	1 099	1 227	343
v tom SO ORP:												
Česká Lípa	638	341	297	3	2	-	15	117	120	185	157	41
Frýdlant	215	119	96	3	2	-	7	39	40	60	47	19
Jablonec n. N.	522	256	266	1	-	3	7	84	84	127	178	38
Jilemnice	209	115	94	-	-	1	3	27	40	56	57	25
Liberec	1 326	681	645	4	2	5	36	198	212	337	424	110
Nový Bor	277	147	130	1	1	-	10	48	59	57	77	25
Semily	270	142	128	-	-	1	3	36	38	90	81	21
Tanvald	201	97	104	2	1	-	10	32	38	47	54	18
Turnov	352	164	188	-	-	-	6	38	55	109	113	31
Železný Brod	133	67	66	1	-	-	4	20	23	31	39	15

Zdroj: Český statistický úřad Liberec, Statistický bulletin LK za 1. čtvrtletí 2007

Následující tabulka uvádí informace o naději dožití, která určuje, kolika let by se člověk určitého věku dožil, pokud by úroveň a struktura úmrtnosti zůstala stejná jako v daném roce. Za nižší územní jednotky než za okresy se tento údaj nezjišťuje. Je zřejmá nejvyšší naděje dožití v semilském a nejnižší v českolipském okrese. Střední délka života žen je asi o 6-7 let vyšší než u mužů. Nejvyšší byl v letech 2001-2005 rozdíl v okrese Česká Lípa, nejnižší v okrese Semily. Ve všech zde sledovaných územních jednotkách se naděje dožití zvyšovala, a to rychleji u mužů (s výjimkou okresu Jablonec nad Nisou), docházelo tedy k mírnému snižování rozdílu ve střední délce života mezi muži a ženami. V Libereckém kraji je naděje dožití nepatrně nižší než v celé ČR.

Tabulka: Naděje dožití (střední délka života) v okresech Libereckého kraje v letech 1996 - 2005

Okres	Naděje dožití v letech 1996-2000		Naděje dožití v letech 2001- 2005	
	muži	ženy	muži	ženy
Česká Lípa	69,3	76,5	70,7	77,6
Jablonec nad Nisou	71,0	77,1	72,1	78,3
Liberec	70,8	77,9	72,2	78,8
Semily	72,0	78,4	73,7	79,2
Liberecký kraj	-	-	72,1	78,5
Česká republika	71,0	77,8	72,3	78,7

Pozn. Údaje za Liberecký kraj před rokem 2001 nejsou k dispozici.

Zdroj: Úmrtnostní tabulky za okresy ČR v období 2001 až 2005, Český statistický úřad, kód 4024-07

Věková struktura obyvatelstva

Věková struktura obyvatelstva se v celém kraji i ve všech obvodech zhoršuje. Průměrný věk se v Libereckém kraji za 5 let zvýšil o 1,3 roku. Nejvýrazněji se průměrný věk zvýšil na Českolipsku, Lomnicku, Novoborsku a Tanvaldsku, nejméně naopak na Českodubsku, Železnobrodsku, Dokesku, Liberecku a Turnovsku. Z podílu jednotlivých věkových skupin v následující tabulce je zřejmá velmi výrazná převaha žen v nejstarší věkové skupině. Z podrobných věkových struktur jednotlivých obvodů uvedených v příloze je patrná převaha žen vždy od 60. roku, někde však ženy početně převyšují muže již od 40. roku věku. Směrem k nejstarším věkovým skupinám se početní nerovnováha mezi pohlavími dále prohlubuje a u nejstarších osob (nad 80 let) již ženy muže převyšují několikanásobně.

Průměrný věk je u žen asi o 3 roky vyšší než u mužů. Nejvyšší rozdíl byl v roce 2005 na Českodubsku a Rokytnicku (3,9 roku), nejnižší v obvodech Jablonné v Podještědí a Nové Město pod Smrkem (1,9 roku). Nejmladší věková struktura je na Mimoňsku a Českolipsku. Projevuje se zde vlna imigrace mladých rodin s dětmi v 70. a 80. letech způsobená rozvojem uranového průmyslu. Nejstarší věková struktura je na Železnobrodsku, Českodubsku a Rokytnicku, tedy v obvodech s převažujícím venkovským charakterem. Podíl nejstarší složky, tedy osob nad 65 let, je u obvodů s nejhorší věkovou strukturou vůči obvodům nejmladším i o více než polovinu vyšší. U dětské složky jsou rozdíly mnohem menší. Pozitivním faktem je mladší věková struktura Libereckého kraje ve srovnání s Českou republikou.

Tabulka: Věková struktura v obvodech POÚ podle základních věkových skupin k 31.12.2005

Obvod POÚ	Podíl jednotlivých věkových skupin (%)								
	0-14 let			15-64 let			65 a více let		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Cvikov	16,6	15,7	16,2	73,1	68,6	70,8	10,3	15,7	13,0
Česká Lípa	17,1	15,5	16,3	75,1	72,5	73,8	7,9	12,0	10,0
Český Dub	15,6	13,6	15,6	72,2	67,2	67,7	12,1	19,2	16,7
Doksy	17,2	15,1	16,2	72,3	67,6	70,0	10,5	17,3	13,9
Frýdlant	17,6	16,7	17,1	73,5	69,0	71,2	9,0	14,3	11,7
Hodkovice n.M.	16,2	15,8	16,0	74,4	67,7	70,9	9,4	16,6	13,1
Hrádek n.N.	17,6	15,2	16,4	72,4	69,6	71,0	10,0	15,2	12,6
Chrastava	16,7	16,4	16,5	74,9	69,4	72,1	8,4	14,2	11,3
Jablonec n.N.	15,9	14,2	15,0	73,5	70,4	71,9	10,6	15,5	13,1
Jablonné v Podj.	15,3	16,0	15,7	74,6	68,6	71,6	10,1	15,4	12,7
Jilemnice	17,8	14,9	16,3	70,3	67,9	69,1	11,9	17,2	14,6
Liberec	15,2	13,4	14,3	73,6	70,2	71,8	11,2	16,4	13,9
Lomnice n.Pop.	15,6	13,9	14,7	72,4	67,4	69,8	12,0	18,8	15,4
Mimoň	19,0	18,0	18,5	73,3	70,0	71,6	7,7	12,1	9,9
Nové Město p.Sm.	17,5	19,9	18,7	73,7	65,1	69,4	8,8	15,0	11,9
Nový Bor	15,6	13,5	14,5	74,5	71,7	73,1	9,9	14,8	12,4
Rokytnice n.J.	16,1	12,9	14,5	71,4	68,6	70,0	12,5	18,5	15,5
Semily	15,7	14,4	15,0	71,7	67,6	69,6	12,5	18,0	15,3
Tanvald	16,0	14,2	15,1	73,5	70,3	71,8	10,5	15,5	13,1
Turnov	15,3	13,9	14,6	72,2	67,8	70,0	12,5	18,3	15,5
Železný Brod	13,9	13,0	13,4	74,5	68,9	71,6	11,6	18,1	14,9
Liberecký kraj	16,1	14,5	15,3	73,4	69,8	71,6	10,5	15,7	13,1
Česká republika	15,6	13,9	14,7	73,1	69,2	71,1	11,3	16,9	14,2

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Aktuální data za rok 2006 jsou uvedena v následující tabulce v členění za ORP.

Tabulka: Věková struktura obyvatel ORP k 31.12.2006

	Správní obvody obcí s rozšířenou působností									
	Č. Lípa	Frýdlant	Jablonec n. N.	Jilemnice	Liberec	Nový Bor	Semily	Tanvald	Turnov	Železný Brod
Celkem	76 340	24 545	53 539	22 702	135 611	26 122	26 382	21 895	31 525	12 113
v tom ve věku:										
0 - 14	12 472	4 201	7 809	3 559	19 569	3 824	3 825	3 225	4 497	1 626
15 - 64	55 727	17 437	38 576	15 729	97 286	18 944	18 432	15 738	22 125	8 678
65 a více	8 141	2 907	7 154	3 414	18 756	3 354	4 125	2 932	4 903	1 809

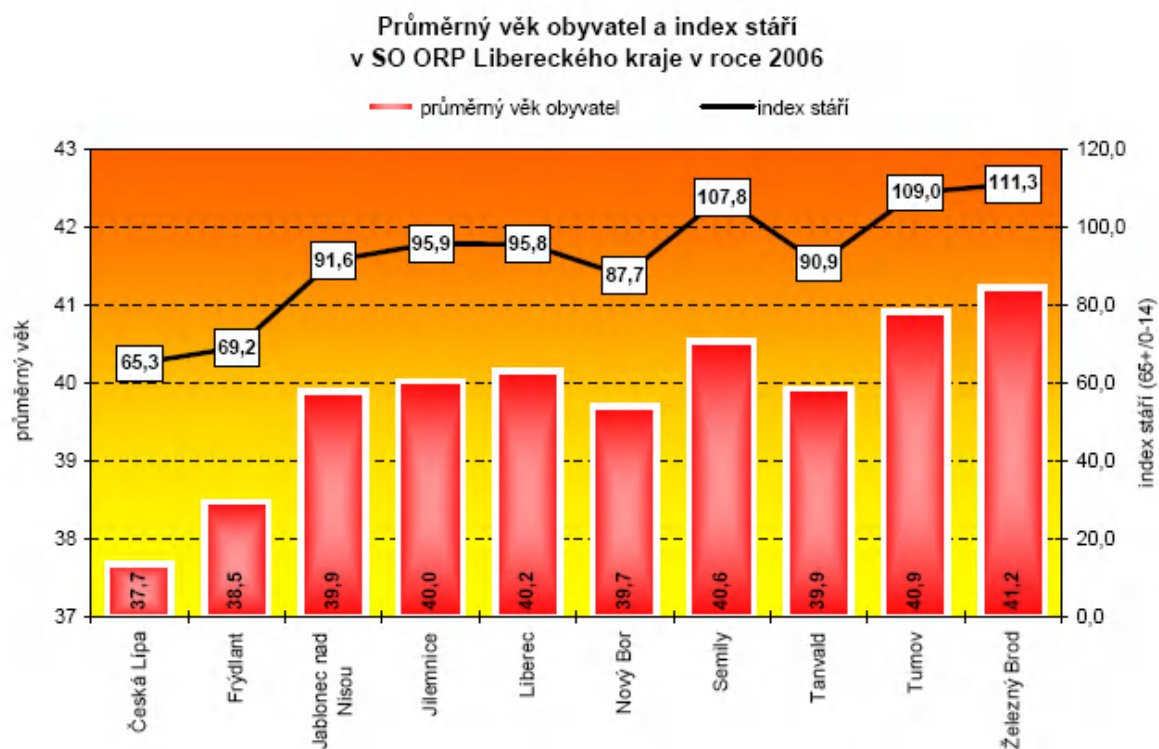
Zdroj: Český statistický úřad Liberec, Statistický bulletin Libereckého kraje za 1. čtvrtletí

Tabulka: Průměrný věk obyvatel v obvodech POÚ

Obvod POÚ	2000			2005		
	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem
Cvikov	36,0	39,5	37,8	37,5	40,9	39,2
Česká Lípa	34,0	36,3	35,2	35,9	38,3	37,1
Český Dub	38,2	42,8	40,5	39,0	42,9	41,0
Doksy	37,1	40,1	38,6	38,1	41,3	39,7
Frýdlant	35,5	38,2	36,9	37,0	39,5	38,3
Hodkovice nad Mohelkou	36,5	39,3	37,9	37,8	40,5	39,2
Hrádek nad Nisou	36,2	39,6	37,9	37,3	40,8	39,1
Chrastava	35,4	38,4	36,9	36,9	39,4	38,2
Jablonec nad Nisou	36,9	39,9	38,4	38,2	41,1	39,7
Jablonec v Podještědí	36,4	39,1	37,8	38,1	40,0	39,1
Jilemnice	36,3	39,5	37,9	37,8	40,9	39,4
Liberec	37,4	40,7	39,1	38,6	41,8	40,2
Lomnice nad Popelkou	37,0	40,1	38,5	38,4	42,0	40,2
Mimoň	34,2	36,3	35,2	35,5	37,7	36,6
Nové Město pod Smrkem	34,6	37,7	36,2	36,6	38,6	37,6
Nový Bor	36,5	39,4	38,0	38,0	41,0	39,5
Rokytnice nad Jizerou	38,2	40,9	39,6	38,8	42,7	40,7
Semily	37,5	40,4	39,0	38,5	41,9	40,2
Tanvald	36,5	39,4	38,0	38,0	41,2	39,6
Turnov	38,1	41,2	39,7	39,2	42,2	40,7
Železný Brod	38,5	41,7	40,2	39,6	42,5	41,1
Liberecký kraj	36,5	39,5	38,1	37,9	40,9	39,4
Česká republika	37,1	40,3	38,8	38,4	41,5	40,0

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Následující graf obsahuje aktuální informace o průměrném věku obyvatel v OPR k 31.12.2006 jako doplnění k předchozí tabulce.

Sňatečnost

Sňatečnost byla v Libereckém kraji ve srovnání s Českou republikou mezi lety 2001 a 2005 asi o 6 % vyšší. Nejvyšší hrubá míra sňatečnosti byla na Liberecku a Mimoňsku, nejnižší v semilském okrese v obvodech Rokytнице nad Jizerou, Semily a Lomnice nad Popelkou. I přes vyšší hodnotu sňatečnosti v Libereckém kraji byl republikový průměr překročen jen v 8 obvodech z 21, byly však mezi nimi nejlidnatější obvody Liberec, Jablonec nad Nisou a Česká Lípa. Počet sňatků se mezi lety 2001 a 2005 snížil v České republice o 1 % a v Libereckém kraji o 3,6 % (od roku 2004 ale počet sňatků opět roste).

Tento jev lze vysvětlit stále rostoucím počtem dětí narozených mimo manželství. V roce 2005 již byl v Libereckém kraji podíl dětí narozených mimo manželství 37,9 %, což je třetí nejvyšší hodnota v ČR (po Karlovarském a Ústeckém kraji). Počet dětí narozených mimo manželství a jejich podíl na celkovém počtu narozených se mezi lety 2001 a 2005 zvyšoval ve všech obvodech ORP.

Tabulka: Sňatečnost v obvodech POÚ v letech 2001 až 2005

Obvod POÚ	Počet sňatků						Hrubá míra sňatečnosti (%)
	2001	2002	2003	2004	2005	2001-5	2001-2005
Cvikov	29	30	31	25	23	138	4,54
Česká Lípa	344	310	288	272	289	1 503	5,74
Český Dub	39	41	30	28	34	172	4,58
Doksy	51	48	28	37	35	199	4,67
Frýdlant	104	104	102	95	102	507	5,27
Hodkovice nad Mohelkou	15	12	10	13	9	59	4,43
Hrádek nad Nisou	44	58	46	48	47	243	5,46
Chrastava	55	53	56	52	52	268	5,68
Jablonec nad Nisou	298	298	257	303	266	1 422	5,37
Jablonné v Podještědí	18	24	14	15	16	87	4,58
Jilemnice	91	91	71	74	94	421	4,82
Liberec	606	651	550	625	654	3 086	6,12
Lomnice nad Popelkou	43	49	36	43	51	222	4,09
Mimoň	92	101	90	96	90	469	6,05
Nové Město pod Smrkem	21	25	25	25	20	116	4,63
Nový Bor	122	105	94	107	87	515	5,21
Rokytнице nad Jizerou	16	28	20	16	24	104	3,78
Semily	55	76	63	78	47	319	4,03
Tanvald	123	103	93	98	109	526	4,80
Turnov	142	149	111	168	178	748	4,82
Železný Brod	54	69	52	36	51	262	4,37
Liberecký kraj	2 362	2 425	2 067	2 254	2 278	11 386	5,33
Česká republika	52 374	52 732	48 943	51 447	51 829	257 325	5,04

Pozn.: V roce 2006 bylo v Libereckém kraji uzavřeno 2 339 sňatků a v České republice 52 860 sňatků.

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Aktuální informace o počtu sňatků v roce 2006 je uveden v následující tabulce v členění po ORP.

Tabulka: Sňatečnost v ORP v roce 2006

ORP	ČL	Fry	JN	Jil	LB	NB	SM	Tan	Tur	ŽB
Počet sňatků	479	117	274	77	794	141	135	105	162	55

Zdroj: Český statistický úřad Liberec, Statistický bulletin Libereckého kraje za 1. čtvrtletí.

Tabulka: Děti narozené mimo manželství v obvodech ORP v letech 2001 až 2005

Obvod ORP	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)					Počet dětí narozených mimo manželství
	2001	2002	2003	2004	2005	2005/2001 v %
Česká Lípa	37,1	37,8	40,2	43,7	46,7	136,8
Frýdlant	31,6	45,0	44,7	42,4	47,2	149,4
Jablonec nad Nisou	32,2	36,6	32,6	37,5	38,6	121,1
Jilemnice	18,9	21,5	28,4	25,9	32,4	162,8
Liberec	27,6	28,5	31,4	33,5	33,1	127,6
Nový Bor	31,2	39,4	45,2	40,6	41,1	139,7
Semily	12,6	20,7	27,2	32,1	33,0	300,0
Tanvald	39,5	35,7	41,8	43,3	46,9	111,1
Turnov	20,6	22,7	18,8	24,4	28,9	174,5
Železný Brod	16,7	20,6	31,2	25,2	29,3	223,1
Liberecký kraj	29,1	31,9	34,3	36,0	37,9	138,7
Česká republika	23,5	25,3	28,5	30,6	31,7	152,3

Zdroj: Český statistický úřad, Demografická ročenka krajů České republiky 1991 až 2005

Podobně jako odkládání rození dětí do vyššího věku je zřejmé i odkládání sňatků. Dokazuje to rostoucí průměrný věk ženichů a nevěst při prvním sňatku. Věk vstupu do manželství se mezi lety 2001 a 2005 zvýšil ve všech obvodech ORP.

Rozvodovost

V Libereckém kraji byla ve srovnání s Českou republikou rozvodovost mezi lety 2001 a 2005 asi o 8 % vyšší. Nejvyšší hrubá míra rozvodovosti byla zaznamenána na Českolipsku a Novoborsku, nejnižší na Rokytnicku a Železnobrodsku. Celostátní hrubá míra rozvodovosti byla překročena ve 12 obvodech POÚ. Počet rozvodů se v České republice mezi lety 2001 a 2005 snížil o 0,9 %, v Libereckém kraji o 3,7 %. Ke zvýšení počtu rozvodů došlo mezi lety 2001 a 2005 v 11 obvodech POÚ, nejvíce v obvodě Jablonné v Podještědí (více než dvojnásobně), ale vzhledem k celkově malému počtu případů je zde vliv ročních výkyvů vysoký. Počet rozvodů nejvíce klesl na Semilsku, a to asi o 23 %. Z dlouhodobého hlediska je zřejmá mírně se zvyšující úroveň rozvodovosti.

Liberecký kraj patří ke krajům s nejvyšší rozvodovostí, dlouhodobě mu patří v této nelichotivé statistice 3. pozice (za Karlovarským a Ústeckým krajem). Ve statistice úhrnné rozvodovosti, tedy podílu manželství, které končí rozvodem, zde bylo v roce 2003 dosaženo hodnoty 52 %, což je opět 3. místo mezi kraji. Dalším sledovaným ukazatelem je počet rozvodů na 100 uzavřených sňatků. Zde bylo mezi lety 2001 a 2005 dosaženo nejvyšších hodnot v obvodech Hodkovice nad Mohelkou (86 rozvodů), Jablonné v Podještědí a Doksy (u obou 80 rozvodů), nejnižších v obvodech Jilemnice (54 rozvodů), Železný Brod a Český Dub

(u obou 55 rozvodů). V Libereckém kraji připadalo na 100 uzavřených sňatků 64 a v České republice 62 rozvodů. Vzhledem k poklesu počtu sňatků hodnota tohoto ukazatele plynule narůstá.

Tabulka: Rozvodovost v obvodech POÚ v letech 2001 až 2005

Obvod POÚ	Počet rozvodů						Hrubá míra rozvodovosti (‰)
	2001	2002	2003	2004	2005	2001-5	2001-2005
Cvikov	20	26	20	17	18	101	3,33
Česká Lípa	212	214	240	242	184	1 092	4,17
Český Dub	15	25	24	13	17	94	2,50
Doksy	30	32	32	28	37	159	3,73
Frýdlant	54	60	66	63	53	296	3,08
Hodkovice nad Mohelkou	8	16	9	8	10	51	3,83
Hrádek nad Nisou	23	19	31	35	33	141	3,17
Chrastava	31	22	27	37	31	148	3,14
Jablonec nad Nisou	208	219	208	199	177	1 011	3,82
Jablonné v Podještědí	8	19	10	16	17	70	3,69
Jilemnice	48	43	46	43	47	227	2,60
Liberec	355	374	367	330	326	1 752	3,48
Lomnice nad Popelkou	28	27	25	27	35	142	2,62
Mimoň	48	47	66	67	62	290	3,74
Nové Město pod Smrkem	20	13	9	13	21	76	3,04
Nový Bor	70	86	83	75	75	389	3,94
Rokytnice nad Jizerou	18	14	7	11	15	65	2,36
Semily	53	42	44	47	41	227	2,87
Tanvald	81	66	71	75	68	361	3,29
Turnov	85	73	97	90	100	445	2,87
Železný Brod	33	29	22	32	27	143	2,39
Liberecký kraj	1 448	1 466	1 504	1 468	1 394	7 280	3,41
Česká republika	31 586	31 758	32 824	33 060	31 288	160 516	3,15

Pozn.: V roce 2006 bylo v Libereckém kraji rozvedeno 1 548 manželství, v České republice 31 415 manželství.

Zdroj: Český statistický úřad Liberec

Aktuální informace o počtech rozvodů je uvedena v následující tabulce a to v členění za ORP.

Tabulka: Rozvodovost v ORP v roce 2006

ORP	ČL	Fry	JN	Jil	LB	NB	SM	Tan	Tu	ŽB
Počet rozvodů	340	65	187	57	543	125	61	71	71	34

Zdroj: Český statistický úřad Liberec, Statistický bulletin Libereckého kraje za 1. čtvrtletí 2007

A.4 Hlavní ukazatele rozvoje

A.4.1 Popis hlavních ukazatelů rozvoje

Principy:

- Zásadní datová skupina, která obsahuje omezený počet ukazatelů vypovídajících o celkovém stavu sociálních služeb v daném území.
- Stanovené ukazatele mají schopnost vyjádřit změnu stavu příslušného jevu, jsou sledovatelné v pravidelných časových řadách.
- Hlavní ukazatele rozvoje jsou platné a použitelné pro analytickou i návrhovou část plánů a měly by zajistit jejich vzájemnou provázanost (v ose potřeby → cíle → opatření).
- Hlavní ukazatele rozvoje jsou zároveň nejdůležitější vazbou mezi plánováním v úrovni měst a obcí (ORP) a v úrovni kraje. Měly by být proto sledovatelné v obou úrovních.
- Hlavní ukazatele rozvoje jsou základním nástrojem sledování (monitoringu) plnění plánů ve všech územních úrovních i věcných oblastech.
- Součástí datové skupiny hlavních ukazatelů jsou také indikátory, stanovené pro sledování v rámci Programu rozvoje Libereckého kraje.

Územní členění dat (Hlavních ukazatelů rozvoje):

Data jsou (budou) sledována a vyhodnocována pro níže uvedená spádová území:

- celé území Libereckého kraje
 - území regionu Českolipsko
 - spádové území ORP Nový Bor
 - spádové území ORP Česká Lípa
 - území regionu Liberecko
 - spádové území ORP Frýdlant
 - spádové území ORP Liberec (území SML + ostatní obce)
 - území regionu Jablonecko
 - spádové území ORP Jablonec nad Nisou
 - spádové území ORP Tanvald
 - spádové území ORP Železný Brod
 - území regionu Semilsko
 - spádové území ORP Turnov
 - spádové území ORP Semily
 - spádové území ORP Jilemnice

- pro další potřeby sledování v území lze dále členit podle spádových území obcí II a obcí I, případně jinak přizpůsobit potřebám plánování v dané lokalitě

Věcné členění dat (Hlavních ukazatelů rozvoje):

Hlavní ukazatele jsou sledovány a vyhodnocovány v členění podle druhu sociální služby (primární členění, v souladu s § zákona), cílové skupiny a typu (charakteru) ukazatele. Pro jednotlivé druhy služeb a cílové skupiny jsou sledovány vždy pouze relevantní ukazatele (viz kap.A.4.2).

Členění podle druhu sociálních služeb:

- druhy (kategorie) sociálních služeb podle §37-§70 zákona o sociálních službách, tj. §37 sociální poradenství, §38-§52 služby sociální péče, §53-§70 služby sociální prevence

Členění podle cílových skupin:

- celá oblast sociálních služeb (všechny cílové skupiny sociálně potřebných)
 - cílová skupina SENIOŘI (S)
 - cílová skupina OSOBY SE ZDRAVOTNÍM POSTIŽENÍM (ZP)
 - cílová skupina OSOBY OHROŽENÉ SOCIÁLNÍM VYLOUČENÍM (O)
 - cílová skupina NÁRODNOSTNÍ A ETNICKÉ MENŠINY (M)
 - cílová skupina OSOBY OHROŽENÉ A ZÁVISLÉ NA NÁVYK. LÁTKÁCH (Z)

Členění podle typu ukazatele:

M...množstevní ukazatel (číselný údaj, vyjadřující množství určitých prvků - osob, úkonů, zařízení, apod., vyjadřující potřebu nebo stávající kapacitu)

E...ekonomický ukazatel (číselný údaj vyjádřený ve finančních jednotkách)

Q...kvalitativní ukazatel (vyjadřuje kvalitu služeb číselným nebo slovním hodnocením podle definované stupnice)

Územní sledování Hlavních ukazatelů rozvoje:

- Většina uvedených Hlavních ukazatelů rozvoje by měla být sledována pro jednotlivá spádová území ORP. Výjimkou je ukazatel M01, který může být sledován pouze po úroveň kraje. U některých druhů sociálních služeb je obtížné stanovit jejich územní působnost, i v těchto případech jsou ukazatele sledovány pouze pro celý kraj.
- Pokud některý druh služby není v daném území zastoupen, hodnota ukazatelů bude nulová.
- Relevantní hodnoty pro jednotlivé ukazatele budou dále sčítány (spádové území ORP -> region -> kraj).

Poznámky:

- 1) Podrobnější popis a způsob použití Hlavních ukazatelů rozvoje je obsažen v materiálu „Datová struktura SPRSS LK“ (pracovní verze č. 8 – duben 2008).
- 2) Výše uvedené principy stanovení a použití Hlavních ukazatelů rozvoje nebylo možné v rámci zpracování tohoto materiálu zcela naplnit, jedná se ale o cílový stav, ke kterému by měly směřovat další práce při aktualizaci, doplňování a sledování plnění SPRSS LK.

Tab. Přehled hlavních ukazatelů rozvoje

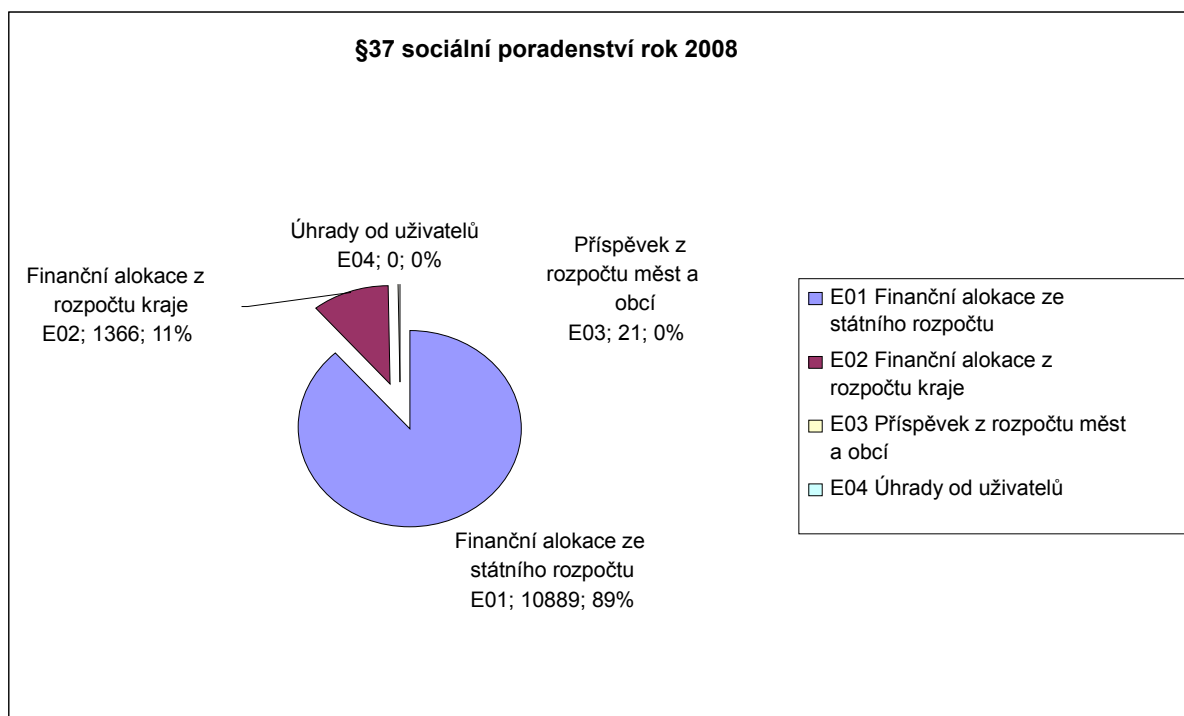
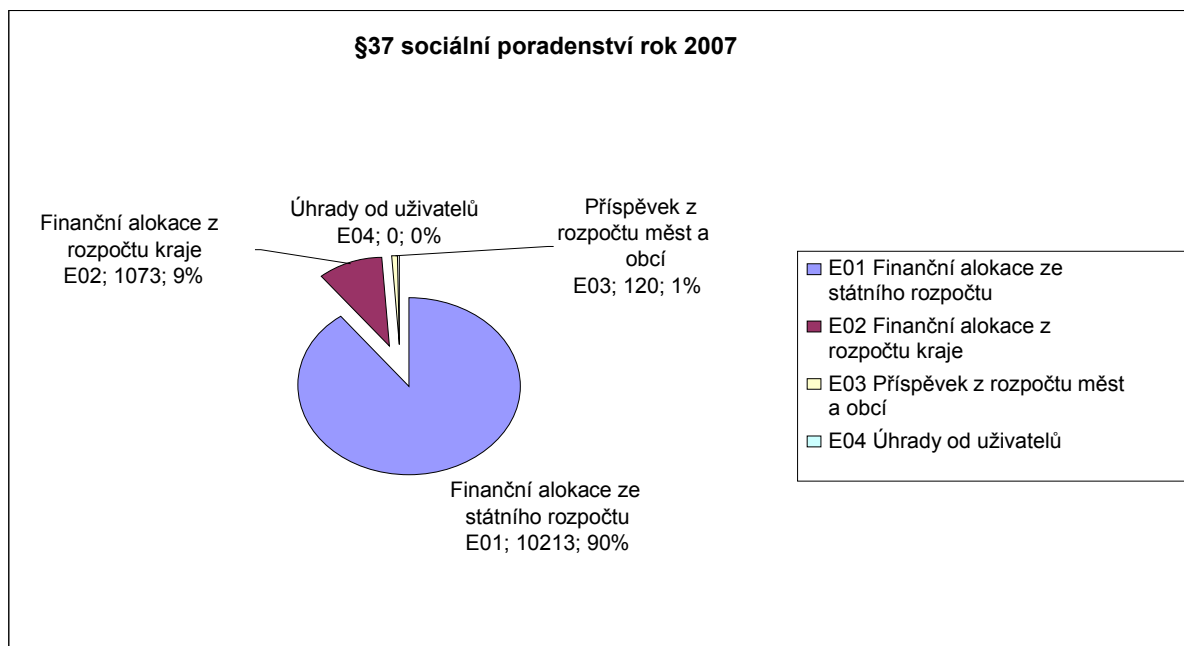
kód	ukazatel	m.j.	odpovědnost / zdroj	indikátor PRK č.	věcné sledování
M01	Počet poskytovatelů sociálních služeb	počet	LK, ORP	115	celek, druh
M02	Počet uživatelů služeb, kteří pobírají příspěvek na péči	počet	LK	119	celek, vybrané druhy, CS
M03	Počet neuspokojených oprávněných žadatelů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M04	Využití kapacity zařízení	%	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M05	Počet míst (lůžek) v zařízeních soc. péče na 1000 obyvatel	%	ČSÚ	114	celek
M06	Osoby pobírající příspěvek na péči	počet	LK	-	celek
M07	Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách	%	LK, ORP	121	vybrané CS
M08	Počet sociálně vyloučených lokalit	počet	LK, ORP	122	vybrané CS
M11	Počet uživatelů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M12	Počet kontaktů	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M13	Počet lůžek	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
M14	Počet intervencí	počet	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E01	Finanční alokace ze státního rozpočtu	tis.Kč	LK	120a	celek, druh
E02	Finanční alokace z rozpočtu kraje	tis.Kč	LK	120b	celek, druh
E03	Příspěvek z rozpočtu měst a obcí	tis.Kč	ORP	-	celek, druh
E04	Úhrady od uživatelů	tis.Kč	zřizovatel	-	celek, druh
E05	Vyplacený příspěvek na péči	tis.Kč	LK	-	celek
E11	Náklady na uživatele	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E12	Náklady na kontakt	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E13	Náklady na lůžko	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
E14	Náklady na intervenci	Kč	poskytovatelé	-	vybrané druhy
Q01	Počet služeb a zařízení, ve kterých bylo provedeno hodnocení (inspekce) kvality sociálních služeb	počet	LK, ORP	116	celek, druh
Q02	Počet služeb a zařízení, která úspěšně absolvovala inspekci kvality	počet	LK, ORP	117	celek, druh
Q03	Počet služeb a zařízení, která mají rozvojový plán	počet	LK, ORP	118	celek, druh
Q04	počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s KP obce	počet	obec	-	celek, druh

A.4.2 Tabulky HUR pro druhy sociálních služeb

Tabulky Hlavních ukazatelů rozvoje pro jednotlivé druhy sociálních služeb jsou uvedeny v samostatné **Příloze č. 1** tohoto dokumentu.

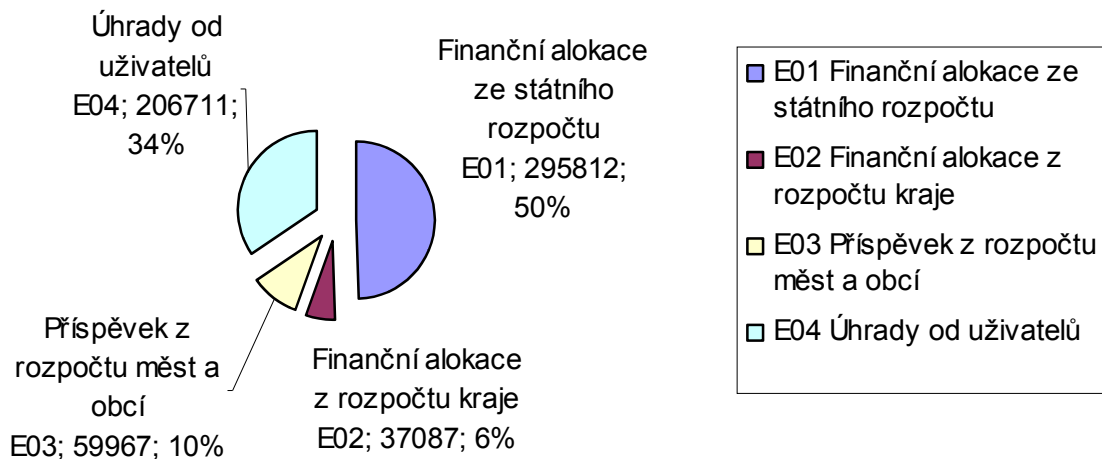
Následující grafy znázorňují podíl jednotlivých finančních zdrojů na financování skupin sociálních služeb v členění za roky 2007 a 2008.

Skupina č. 1- §37 (sociální poradenství)

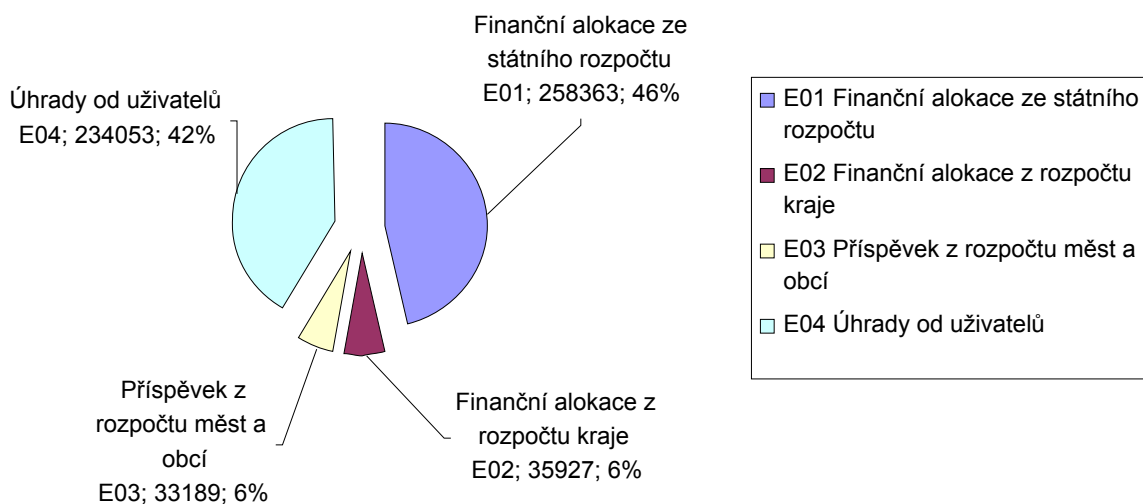

Skupina č. 2 - §39 - §52 (služby sociální péče)

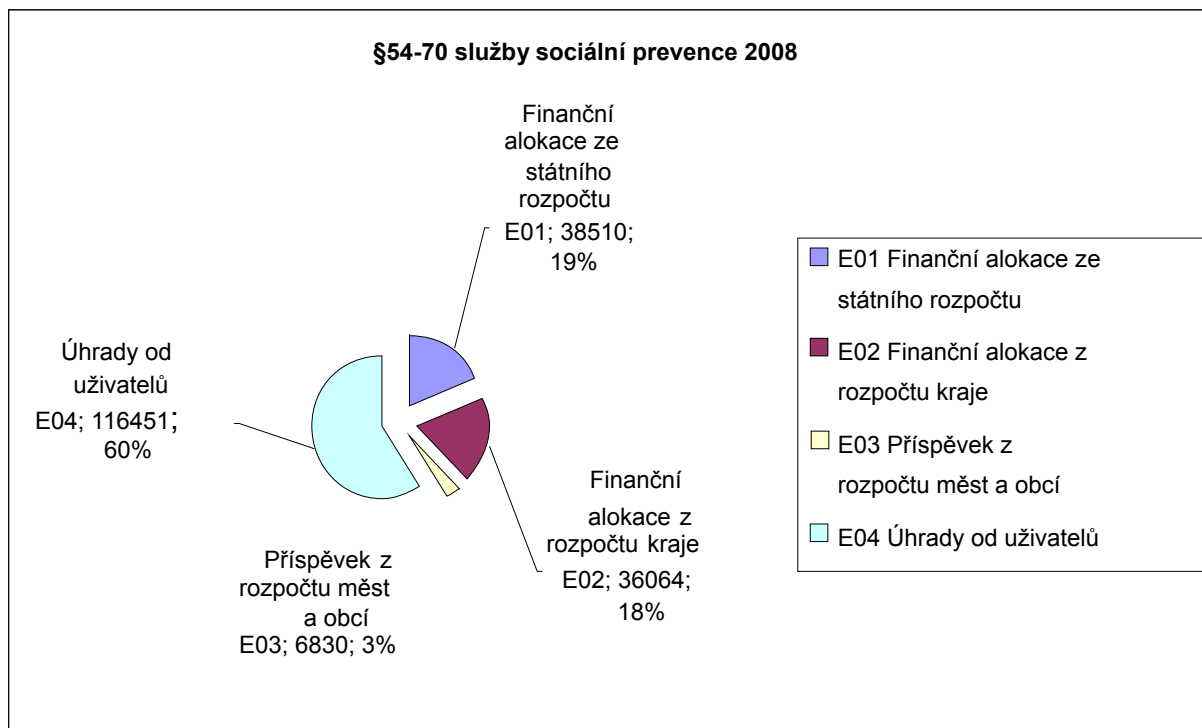
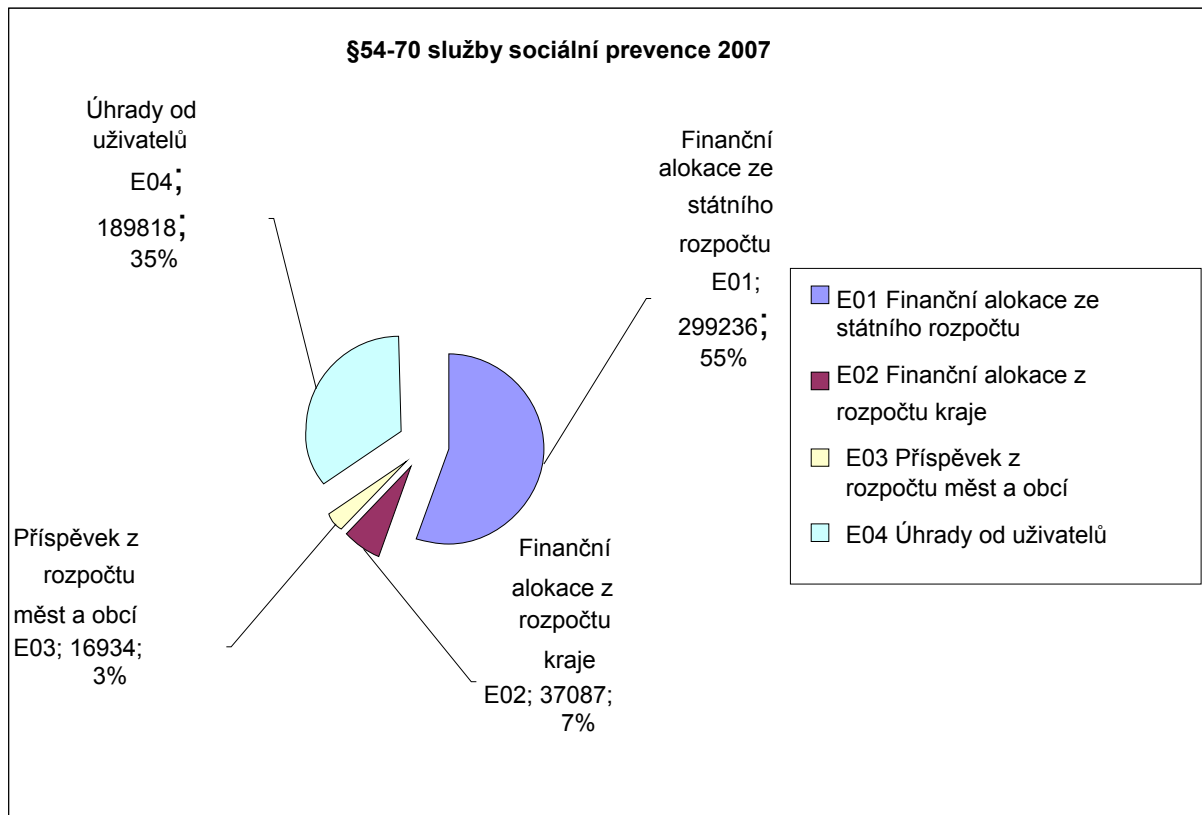
§ 39-52 služby sociální péče rok 2007

§ 39-52 služby sociální péče rok 2008

Skupina č. 3 - §54 - §70 (služby sociální péče)

A.4.3 Souhrnné tabulky hlavních ukazatelů

V této kapitole jsou zařazeny ty hlavní ukazatele rozvoje, u kterých není možné stanovit jejich hodnoty pro jednotlivé druhy sociálních služeb, ale pouze pro sociální služby jako celek.

Ukazatel M01 (indikátor PRK č.115)

Počet poskytovatelů sociálních služeb

	2007	2008
Počet poskytovatelů sociálních služeb	105	107

Zdroj: registr poskytovatelů, údaje k 1.1. příslušného roku.

Ukazatel M05 (indikátor PRK č.114)

Počet míst v zařízeních sociální péče na 1000 obyvatel (Liberecký kraj)

	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
Počet zařízení sociální péče celkem	41	42	43	44	46	43	42	40
Počet míst	2 439	2 525	2 442	2 499	2 758	2 717	2 656	2 561
Počet obyvatel celkem	429 012	429 121	427 396	427 321	427 722	427 563	429 031	430 774
Počet míst na 1000 obyvatel	5,69	5,88	5,71	5,85	6,45	6,35	6,19	5,95

Ukazatel M07 (indikátor PRK č.121)

Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách z celkového počtu obyvatel Libereckého kraje

Územní obvod ORP	Rok 2007	Počet obyvatel celkem	Podíl (%)	Rok 2008	Počet obyvatel celkem	Podíl (%)
Česká Lípa	1300	76 340	1,7	1300	xx	xx
Liberec	900	135 611	0,7	900	xx	xx
Frýdlant	800	24 545	0,3	800	xx	xx
Jablonec nad Nisou	300	53 539	0,6	300	xx	xx
Jilemnice	0	22 702	0	0	xx	xx
Nový Bor	200	26 122	0,8	200	xx	xx
Turnov	80	31 525	0,3	80	xx	xx
Tanvald	600	21 895	2,7	600	xx	xx
Semily	180	26 122	0,7	180	xx	xx
Železný Brod	20	12 113	0,2	20	xx	xx
Liberecký kraj	4 380	430 514	1,0	4380	433 948	1,0

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Poznámka: Vzhledem k tomu, že za rok 2008 nejsou dostupná data v členění po ORP je uveden podíl pouze za celý LK.

Ukazatel M08 (indikátor PRK č.122)**Počet sociálně vyloučených lokalit**

Územní obvod ORP	Rok 2007	Rok 2008
Česká Lípa	10	10
Liberec	5	5
Frýdlant	2	2
Jablonec nad Nisou	1	1
Jilemnice	0	0
Nový Bor	2	2
Turnov	1	1
Tanvald	4	4
Semily	1	1
Železný Brod	1	1
Liberecký kraj	27	27

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Ukazatele M06 a E05**M06 - Počet osob pobírajících příspěvek na péči****E05 - Vypacený příspěvek na péči**

Územní obvod ORP	Rok 2007		Rok 2008	
	M06 počet osob	E05 vypaceno (tis.Kč)	M06 počet osob (odhad)	E05 předpoklad (tis.Kč)
Česká Lípa	1 675	96 560	1 703	108 000
Liberec	3 474	171 777	3 760	240 000
Frýdlant	792	46 655	801	52 800
Jablonec nad Nisou	2 061	118 346	2 118	130 000
Jilemnice	643	40 682	688	48 000
Nový Bor	729	41 201	704	43 200
Turnov	904	47 367	978	60 000
Tanvald	566	35 493	562	42 000
Semily	681	35 675	696	43 200
Železný Brod	367	22 690	376	24 000
Liberecký kraj	11 892	656 446	12 386	791 200

Poznámka: rok 2007 je stav k 31.12.2007, rok 2008 předpoklad dle stavu k 30.4.2008

Ukazatel Q01 (indikátor PRK č.116)**Počet služeb a zařízení, ve kterých bylo provedeno hodnocení (inspekce) kvality**

Územní obvod ORP	Rok 2007	Rok 2008
Česká Lípa	0	1
Liberec	0	4
Frýdlant	0	0
Jablonec nad Nisou	0	0
Jilemnice	0	0
Nový Bor	0	0
Turnov	0	0
Tanvald	0	0
Semily	0	1
Železný Brod	0	0
Liberecký kraj	0	6

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Poznámka: rok 2008 je uveden dle schváleného plánu inspekci

Ukazatel Q02 (indikátor PRK č.117)**Počet služeb a zařízení, která úspěšně absolvovala inspekci kvality**

Územní obvod ORP	Rok 2007	Rok 2008
Česká Lípa	0	0
Liberec	0	0
Frýdlant	0	0
Jablonec nad Nisou	0	0
Jilemnice	0	0
Nový Bor	0	0
Turnov	0	0
Tanvald	0	0
Semily	0	0
Železný Brod	0	0
Liberecký kraj	0	0

Zdroj: Krajský úřad Libereckého kraje

Poznámka: rok 2008 je dle stavu k 30.4.2008, do kdy byly provedeny 2 inspekce

Ukazatel Q03 (indikátor PRK č.118)**Počet služeb a zařízení, která mají rozvojový plán**

Celkový počet zařízení, která měla zpracovaný rozvojový plán k 31.12.2007, byl 24 zařízení (poskytovatelů služeb). Rozdělení pro jednotlivé druhy služeb je uvedeno v příslušných tabulkách v kap. A.4.2.

Ukazatel Q04**Počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s komunitním plánem obce**

Hodnoty tohoto ukazatele není v současné době možné určit, budou doplněny po získání podkladů od měst a obcí.

A.5 Doplnková data

A.5.1 Přehled poskytovatelů sociálních služeb a zařízení v LK k 31.3.2008

V Libereckém kraji působí poskytovatelé sociálních služeb, kteří jsou zaregistrováni v jiném kraji, ale svoji službu poskytují na území Libereckého kraje. Tyto služby budou doplňovány do seznamů poskytovatelů postupně.

Příkladem fungujícího poskytovatele, který má sídlo v jiném kraji je Most k naději, o.s. (§59 Kontaktní centra a §69 Terénní programy), která žádala o dotaci také přes Liberecký kraj.

poř. č.	Název poskytovatele	Poskytované sociální služby	Sídlo (město)	Zřizovatel	Územní působnost (spádová území ORP)
1	ADVAITA, o. s.	§68 – terapeutické komunity §37 – odborné sociální poradenství §64 – služby následné péče	Liberec	neziskový sektor	celá ČR
					LK
					LK i ČR
2	APOSS Liberec, p. o.	§45 – centra denních služeb §47 – týdenní stacionáře §48 – domovy pro osoby se zdrav. postižením	Liberec	Liberecký kraj	ORP Liberec
					ORP Liberec, Frýdlant, Tanvald, Jablonec,
					ORP Liberec, Frýdlant, Tanvald, Jablonec,
3	Asociace rodičů a přátel zdrav. postiž. dětí v ČR Klub Jablonec n. N.	§65 – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi	Jablonec n.N.	neziskový sektor	ORP Jablonec nad Nisou
4	Centrum intervenčních a psychosociálních služeb LK	§60a – intervenční centra §55 – telefonická krizová pomoc §37 – odborné sociální poradenství 5x	Liberec	Liberecký kraj	LK
					LK
					LK
5	Centrum Kašpar, o. s.	§37 – odborné sociální poradenství	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
6	CENTRUM PRO ZDRAVOTNĚ POSTIŽENÉ Libereckého kraje o.s.	§37 – odborné sociální poradenství 4x §39 – osobní asistence 4x §44 – odlehčovací služby 2x	Liberec	neziskový sektor	LK
					LK
					LK
7	Centrum zdrav. a soc. péče Liberec	§40 – pečovatelská služba §44 – odlehčovací služby	Liberec	Obec	ORP Liberec
					ORP Liberec
8	"D" občanské sdružení	§37 – odborné sociální poradenství 2x	Liberec	neziskový sektor	LK
9	D. R. A. K.	§69 – terénní programy	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
		§37 – odborné sociální poradenství			ORP Liberec
		§65 – sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi			ORP Liberec
		§66 – soc.aktiv.sloužby pro sen.a os.se zdrav.post			ORP Liberec
10	Denní a pobytové sociální služby, p. o.	§46 – denní stacionáře §48 – domovy pro osoby se	Č. Líba	Liberecký kraj	ORP Česká Lípa, Nový Bor

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

		<i>zdrav. postižením</i>			ORP Česká Lípa, Nový Bor
11	Dětské centrum Jilemnice	§46 – denní stacionáře §47 – týdenní stacionáře	Jilemnice	Obec	ORP Jilemnice ORP Jilemnice
12	Dětské centrum Semily	§46 – denní stacionáře	Semily	Obec	ORP Semily
13	Diakonie Beránek o.s.	§40 – pečovatelská služba	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
14	Diakonie ČCE - středisko v Jablonci n.N.	§40 – pečovatelská služba	Jablonec n.N.	církev	ORP Jablonec nad Nisou
15	Diakonie Dubá	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §39 – osobní asistence	Dubá	neziskový sektor	ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa
16	Dolmen, o.p.s. Agentura pro chráněné bydlení	§51 – chráněné bydlení 3x	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec, Česká Lípa
17	Domácí sociální a zdravotní péče Mimoň	§40 – pečovatelská služba	Mimoň	neziskový sektor	ORP Česká Lípa
18	Domov a Centrum aktivity, p. o.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §51 – chráněné bydlení §46 – denní stacionáře	Hodkovice n.M.	Liberecký kraj	ORP Liberec, Frýdlant, Jablonec ORP Liberec, Jablonec ORP Liberec
19	Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p. o.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §45 – centra denních služeb	Jablonec	Liberecký kraj	ORP Jablonec nad Nisou ORP Jablonec, Tanvald, Liberec
20	Domov důchodců a dům s pečovatelskou službou Zákupy, p. o.	§40 – pečovatelská služba §49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Zákupy	Obec	ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa
21	Domov důchodců Český Dub, p. o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Český Dub	Liberecký kraj	ORP Liberec, Semily, Česká Lípa, Frýdlant, Turnov ORP Liberec, Česká Lípa
22	Domov důchodců Jablonecké Paseky, p.o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Jablonec n.N.	Liberecký kraj	ORP Jablonec, Tanvald, Liberec, Železný Brod, Turnov, Lomnice nad Popelkou, Rokytnice nad Jizerou ORP Jablonec, Železný Brod, Tanvald
23	Domov důchodců Jindřichovice p. Sm., p.o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Jindřich.	Liberecký kraj	ORP Frýdlant, Liberec, Jablonec ORP Frýdlant, Liberec,
24	Domov důchodců Mimoň, p. o.	§49 – domovy pro seniory	Mimoň	Obec	ORP Česká Lípa, Nový Bor

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

25	Domov důchodců Rokytnice n. Jiz., p. o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Rokytnice n.J.	Liberecký kraj	ORP Jilemnice, Jablonec, Semily, Liberec, Tanvald, Turnov, Železný Brod ORP Jilemnice, Jablonec, Semily, Liberec, Tanvald, Turnov, Železný Brod, Frýdlant
26	Domov důchodců Sloup v Čechách, p. o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Sloup	Liberecký kraj	ORP Česká Lípa, Nový Bor, Liberec, ORP Česká Lípa, Nový Bor, Liberec,
27	Domov důchodců Velké Hamry, p. o.	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Velké Hamry	Liberecký kraj	ORP Tanvald, Jablonec, Ž. Brod, Rokytnice nad Jizerou, Liberec, Frýdlant ORP Tanvald, Jablonec, Ž. Brod, Rokytnice nad Jizerou, Liberec, Frýdlant
28	Domov Maxov	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §51 – chráněné bydlení §67 – sociálně terapeutické dílny	Josefův Důl	Magistrát HMP	ORP Jablonec LK, Hlavní město Praha ORP Jablonec
29	Domov pro mentálně postižené v Liberci - Harcově, o.p.s.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §51 – chráněné bydlení §45 – centra denních služeb	Liberec	neziskový sektor	LK ORP Liberec, Jablonec ORP Liberec, Jablonec
30	Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post.	Mařenice	Liberecký kraj	ORP Nový Bor, Česká Lípa, Liberec
31	Domov pro seniory Doksy, p. o.	§40 – pečovatelská služba §46 – denní stacionáře §49 – domovy pro seniory	Doksy	Obec	ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa
32	Domov pro seniory Vratislavice nad Nisou	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Liberec	Liberecký kraj	ORP Liberec, Jablonec, Turnov, Tan- vald ORP Liberec, Jablonec
33	Domov Sluneční dvůr, p. o.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post.	Jestřebí	Liberecký kraj	ORP Česká Lípa, Liberec, Jablonec, Jilemnice
34	Domov U Spasitele, středisko Diakonie a misie Církve československé husitské	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem	Frýdlant	církev	ORP Frýdlant ORP Frýdlant
35	Domov Raspenava, p.o.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. §67 – sociálně terapeutické dílny	Raspenava	Liberecký kraj	ORP Liberec, Česká Lípa, Frýdlant, ORP Frýdlant

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

36	Dům penzion pro důchodce	§40 – pečovatelská služba	Smržovka	Obec	ORP Tanvald,
37	Dům seniorů Liberec - Františkov, p. o.	§49 – domovy pro seniory	Liberec	Liberecký kraj	ORP Liberec, Jablonec, Turnov, Frýdlant, Česká Lípa, Nový Bor, Železný Brod
		§50 – domovy se zvláštním režimem			ORP Liberec, Jablonec, Turnov, Frýdlant, Česká Lípa, Nový Bor, Železný Brod
38	ELVA HELP o.s.	§37 – odborné sociální poradenství	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
		§70 – sociální rehabilitace			ORP Liberec
39	ESY HANDICAP HELP, o.s.	§39 – osobní asistence	Liberec	neziskový sektor	LK
		§44 – odlehčovací služby			LK, Středočeský, Pardubický a Královéhradecký kraj
		§37 – odborné sociální poradenství			LK
		§70 – sociální rehabilitace			LK
40	Farní charita Česká Lípa	§57 – azylové domy	Česká Lípa	církev	ORP Česká Lípa
41	FOKUS Liberec občanské sdružení	§51 – chráněné bydlení 2x	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
		§67 – sociálně terapeutické dílny			ORP Liberec
		§66 – soc.aktiv.sloužby pro sen.a os.se zdrav.post			ORP Liberec
		§43 – podpora samostatného bydlení			ORP Liberec
42	FOKUS Turnov - sdružení pro péči o duševně nemocné a zdrav.postižené	§45 – centra denních služeb	Turnov	neziskový sektor	ORP Turnov
		§39 – osobní asistence			ORP Turnov
43	GIPSY HANDICAP HELP	§44 – odlehčovací služby	Liberec	neziskový sektor	ORP Frýdlant
		§37 – odborné sociální poradenství			ORP Frýdlant
44	Jana Černá - RE-CENTRUM DOMÁCÍ PÉČE	§40 – pečovatelská služba	Rokytnice n.J.	fyzická osoba	ORP Jilemnice, Semily, Tanvald, Jablonec
45	Jedličkův ústav, p. o.	§48 – domovy pro osoby se zdrav. post. 3x	Liberec	Liberecký kraj	ORP Liberec, Česká Lípa, Jablonec, Frýdlant, Turnov, Nový Bor
		§47 – týdenní stacionáře 2x			ORP Liberec, Česká Lípa, Nový Bor, Frýdlant, Jablonec, Tanvald, Semily
		§45 - centra denních služeb			ORP Liberec, Jablonec, Frýdlant
		§44 – odlehčovací služby			ORP Liberec, Jablonec
46	Komunitní práce Liberec, o.p.s.	§69 – terénní programy	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

47	Komunitní středisko KONTAKT Liberec	§69 – terénní programy	Liberec	Obec	ORP Liberec
48	LIBERECKÉ ROMSKÉ SDRUŽENÍ, o.s.	§69 – terénní programy	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec, Frýdlant, Tanvald
49	Lomnická společnost přátel dětí zdravotně postižených (Rváček)	§46 – denní stacionáře §44 – odlehčovací služby §67 – sociálně terapeutické dílny	Lomnice n.P.	neziskový sektor	k 30. 6. 08 žádá o zrušení služby ORP Semily ORP Semily
50	Město Cvikov	§40 – pečovatelská služba	Cvikov	Obec	ORP Nový Bor
51	Město Desná	§40 – pečovatelská služba	Desná	Obec	ORP Tanvald
52	Město Frýdlant	§40 – pečovatelská služba §37 – odborné sociální poradenství	Frýdlant		ORP Frýdlant ORP Frýdlant
53	Město Hodkovice nad Mohelkou	§40 – pečovatelská služba	Hodkovice n.M.	Obec	ORP Liberec
54	Město Chrastava	§40 – pečovatelská služba	Chrastava	Obec	ORP Liberec
55	Město Jablonné v Podještědí	§40 – pečovatelská služba	Jablonné v P.	Obec	ORP Liberec
56	Město Jilemnice	§40 – pečovatelská služba	Jilemnice	Obec	ORP Jilemnice
57	Město Kamenický Šenov	§40 – pečovatelská služba	Kam. Šenov	Obec	ORP Nový Bor
58	Město Lomnice nad Popelkou	§40 – pečovatelská služba	Lomnice n.P.	Obec	ORP Semily
59	Město Nové Město pod Smrkem	§40 – pečovatelská služba	Nové Město p.Sm.	Obec	ORP Frýdlant
60	Město Nový Bor	§40 – pečovatelská služba	Nový Bor	Obec	ORP Nový Bor
61	MĚSTO RASPENAVA	§40 – pečovatelská služba	Raspenava	Obec	ORP Frýdlant
62	Město Stráž pod Ralskem	§40 – pečovatelská služba	Stráž p R	Obec	ORP Česká Lípa
63	Město Tanvald	§40 – pečovatelská služba	Tanvald	Obec	ORP Tanvald
64	Město Velké Hamry	§40 – pečovatelská služba	Velké Hamry	Obec	ORP Tanvald
65	Město Železný Brod	§40 – pečovatelská služba	Železný Brod	Obec	ORP Železný Brod
66	MEZINÁRODNÍ CENTRUM UNIVERSIUM, o.p.s.	§39 – osobní asistence	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
67	Návrat, o.p.s.	§57 – azylové domy	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
68	Občanské sdružení Foreigners	§37 – odborné sociální poradenství §70 – sociální rehabilitace	Liberec	neziskový sektor	LK LK
69	Občanské sdružení Pasant	§59 – kontaktní centra	Česká Lípa	neziskový sektor	ORP Česká Lípa převážně, ale i ostatní ORP
70	Obec Benecko	§40 – pečovatelská služba	Benecko	Obec	ORP Jilemnice
71	Obec Horní Branná	§40 – pečovatelská služba	H. Branná	Obec	ORP Jilemnice
72	Obec Josefův Důl	§40 – pečovatelská služba	Josefův Důl	Obec	ORP Jablonec
73	Obec Karlovice	§40 – pečovatelská služba	Karlovice	Obec	ORP Turnov

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

74	Obec Lázně Libverda	§40 – pečovatelská služba	Lázně	Obec	ORP Frýdlant
75	Obec Libštát	§40 – pečovatelská služba	Libštát	Obec	ORP Semily
76	Obec Mírová pod Kozákovem	§40 – pečovatelská služba	Mírová p.K.	Obec	ORP Turnov
77	Obec Poniklá	§40 – pečovatelská služba	Poniklá	Obec	ORP Jilemnice
78	Obec Příšovice	§40 – pečovatelská služba	Příšovice	Obec	ORP Turnov
79	Obec Vlastibořice	§40 – pečovatelská služba	Vlastibořice	Obec	ORP Turnov
80	Oblastní charita Liberec	§49 – domovy pro seniory §57 – azylové domy 2x	Liberec	církev	ORP Liberec ORP Liberec
81	Osobní asistence - Pro život, o.p.s.	§39 – osobní asistence	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
82	Pečovatelská služba Český Dub, p. o.	§40 – pečovatelská služba	Český Dub	Obec	ORP Liberec
83	Pečovatelská služba Hrádek n. N.	§40 – pečovatelská služba	Hrádek	Obec	ORP Liberec
84	POCHODĚŇ, občanské sdružení pro pomoc zdravotně postiženým	§67 – sociálně terapeutické dílny §51 – chráněné bydlení	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec ORP Liberec
85	REP - občanské sdružení	§37 – odborné sociální poradenství	Český Dub	neziskový sektor	LK
86	Reva o. p. s.	§39 – osobní asistence	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
87	Romský život o.s.	§69 – terénní programy nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec ORP Liberec
88	Ruprechtické farní sdružení	§39 – osobní asistence	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
89	Rytmus Liberec, o. p. s.	§70 – sociální rehabilitace	Liberec	neziskový sektor	LK
90	SALEM	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	Jablonec n.N.	neziskový sektor	ORP Jablonec nad Nisou
91	Sdružení občanů při výchovném a vzdělávacím zařízení (Alvalída)	§46 – denní stacionáře	Liberec	neziskový sektor	ORP Liberec
92	SeniA	§45 – centra denních služeb	Jablonec n.N.	neziskový sektor	ORP Jablonec nad Nisou
93	Služby sociální péče TEREZA, p. o.	§47 – týdenní stacionáře §46 – denní stacionáře §44 – odlehčovací služby	Semily	Liberecký kraj	ORP Semily, Jilemnice, Jablonec, Tanvald, Turnov, KV Kraj ORP Semily, Železný Brod, Jilemnice ORP Liberec, Turnov, Semily
94	Sociální služby Jablonec nad Nisou, p.o.	§40 – pečovatelská služba	Jablonec n.N.	Obec	ORP Jablonec,
95	Sociální služby města	§40 – pečovatelská služba 2x	Česká Lípa	Obec	ORP Česká Lípa

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

		§44 – odlehčovací služby §57 – azylové domy 2x nízkoprahová denní centra §63 – noclehárny §66 – soc.aktiv.slужby pro sen.a os.se zdrav.post			ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa ORP Česká Lípa
96	Sociální služby Semily	§49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem §40 – pečovatelská služba §44 – odlehčovací služby	Semily	Obec	ORP Semily ORP Semily ORP Semily ORP Semily
97	Středisko rané péče SPRP Liberec	§54 – raná péče	Liberec	neziskový sektor	LK, Královéhradecký a Ústecký kraj
98	TyfloCentrum Liberec o. p. s.	§66 – soc.aktiv.slужby pro sen.a os.se zdrav.post 4x §42 – průvodcovské a předčitatelské služby 3x	Liberec	neziskový sektor	LK LK
99	Základní škola speciální a mateřská škola speciální, Turnov, Kosmonautů 1641, okres Semily, příspěvková organizace	§39 – osobní asistence	Semily	Obec	ORP Turnov
100	Zdravotně sociální služby Turnov	§45 – centra denních služeb §40 – pečovatelská služba §49 – domovy pro seniory §50 – domovy se zvláštním režimem §44 – odlehčovací služby	Turnov	Obec	LK ORP Turnov LK LK ORP Turnov
101	Židovská obec Liberec	§37 – odborné sociální poradenství	Liberec	církev	ORP Liberec
102	Nemocnice s poliklinikou Č.Lípa, a.s.	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Česká Lípa		ORP Česká Lípa
103	Nemocnice Jablonec n.N., p.o.	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Jablonec n.N.		ORP Jablonec nad Nisou
104	Krajská nemocnice Liberec, p.o.	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Liberec		ORP Liberec, LK
105	Léčebna dlouhodobě nemocných	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Lomnice n.P.		ORP Semily, LK
106	Nemocnice s poliklinikou v Semilech	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Semily		ORP Semily, LK
107	Městská nemocnice Turnov	§52 – soc.slужby poskyt. ve zdrav.zař. úst.péče	Turnov		ORP Turnov, LK

A.5.2 Stav plánování rozvoje sociálních služeb v LK

SWOT analýza stavu plánování sociálních služeb v Libereckém kraji (květen 2008)

Silné stránky	Slabé stránky
● dobré příklady měst, která již mají komunitní plán a realizují jej v oblasti sociálních služeb ● vytvořený systém vzdělávání v komunitním plánování pro zadavatele, poskytovatele i uživatele sociálních služeb ● vytvořený tým pro střednědobé plánování rozvoje sociálních služeb na úrovni odboru sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin KÚLK ● ustavení krajské koordinační struktury jako poradního orgánu radní za sociální resort	● malý počet aktivně zapojených obcí do procesu komunitního plánování ● pouze formální podpora metod komunitního plánování ze strany některých obcí ● nejsou vytvořeny dostatečné vazby mezi obcemi pro účely plánování rozvoje sociálních služeb (v rámci spádových území ORP i širších regionů) ● chybí metodika pro zpracování SPRSS krajů ● metodická i věcná nekompatibilita výstupů zpracovaných komunitních plánů ● nedostatečná informovanost a koordinace mezi obcemi, krajem, metodiky a koordinátory KP ● chybí systémová finanční podpora procesu komunitního plánování ze strany MPSV i Libereckého kraje
Příležitosti	Ohrožení
● finanční podpora procesů komunitního plánování sociálních služeb ze Strukturálních fondů EU ● aktivizace činnosti všech úrovní Krajské koordinační struktury a jejich zapojení do systému plánování ● rostoucí povědomí o komunitním plánování v sociální oblasti ● mapování sociálních služeb, jejich potřebnosti, dostupnosti a efektivity na celém území kraje ● zvyšující se politická podpora principů komunitního plánování (obce, kraj) ● zefektivnění využívání vynaložených finančních prostředků ● zvyšující se počet obcí zapojených do komunitního plánování ● zvyšující se počet pracovních skupin pro komunitní plánování na úrovni obcí ● zvyšující se zájem politického vedení obcí o komunitní plánování – nastavování legitimacy procesu ● zvyšující se ochota zapojení zástupců zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů do vzdělávacích programů pro zpracovatele plánu rozvoje metodou komunitního plánování – prostřednictvím externích subjektů	● nejisté financování a chybějící víceleté financování sociálních služeb včetně jejich plánování ● neúměrné navýšení časové náročnosti a administrativy směrem k poskytovatelům i zadavatelům sociálních služeb s procesem KP bez navýšení pracovníků a finančních prostředků ● nedojde k zapojení všech obcí v kraji do KP ● vyhoření a odchod vyškolených pracovníků z procesu a struktur KP ● nedostatečné naplnění jednotlivých skupin KKS aktivními členy ● neprovozanost a nejednotnost procesů a výstupů plánování mezi krajem a obcemi ● legislativní změny ● nedostatečná politická podpora ● nefungující horizontální a vertikální komunikace zkreslí výstupy z vytvořených komunitních plánů i dalších strategických rozvojových dokumentů

Přehled stavu komunitního plánování v obcích Libereckého kraje
(z podkladů od INSTAND o.s. – stav k 31.3.2008)

Komentář:

„Mapa“ (tabulky) úrovně procesů KP na území Libereckého kraje vychází z dostupných zpracovaných dokumentů v jednotlivých obcích. Vyznačuje v jaké fázi realizace procesu je ke dni 31.3.2008 ten který proces, a to ve smyslu doporučených metodických postupů pro komunitní plánování:

Legitimita procesů – schválení záměru zpracovat plán rozvoje sociálních služeb metodou komunitního plánování, v lepším případě včetně časového harmonogramu realizace a nastaveného finančního rámce

Přípravná fáze – prvotní představení záměru veřejnosti, oslovování potenciálních členů pracovních skupin, **tedy** formování základních struktur, personální obsazení, vymezení kompetencí a odpovědností zapojených aktérů

Analytická fáze – mapování stávajícího stavu v oblasti sociálních služeb, síť poskytovatelů, demografické údaje a předpoklad do budoucna v návaznosti na kapacitu sítě, apod., formulace SWOT pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů podle místních potřeb, analýza finančních a lidských zdroj, mapování potřeb uživatelů sociálních služeb

Návrhová fáze – formulace návrhu priorit v oblasti rozvoje služeb té které cílové skupiny, dílčích opatření k odsouhlaseným prioritám, rozpracování aktivit a finančního rámce jednotlivých opatření, včetně vymezení odpovědných subjektů a stanovení časového harmonogramu realizace

Schvalovací fáze – projednávání a schválení v jednotlivých úrovních organizačních struktur KPSS

Realizační fáze – ve smyslu plnění navržených opatření, jejich vyhodnocování, monitoring, aktualizace KP

Tabulky jsou zpracovány pro čtyři regiony (Liberecko, Jablonecko, Českolipsko, Semilsko).

Z tabulek vyplývá, že nejlepší situace v pokrytí území je na Semilsku, nejpomalejší postup je zatím na Jablonecku.

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

Aktuální fáze procesů plánování rozvoje sociálních služeb (komunitní plánování) na úrovni obcí - Liberecký kraj k 31.3.2008								
Obec s rozšířenou působností (obce III)	Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II)	Obce správního obvodu obce s rozšířenou působností	Legitimita procesů KP *)	PŘÍPRAVNÁ	ANALYTICKÁ	NAVROVÁ	SCHVALOVACÍ	REALIZAČNÍ
Liberec	Liberec	Liberec	2004	2004-2007			2007	2008-2013
		Dlouhý Most	2007	2007			2007	2008-2013
		Jeřmanice	2007				2007	2008-2013
		Šimonovice	2007				2007	2008-2013
		Stráž nad Nisou	2007				2007	2008-2013
	Český Dub	Bílá	2004	2007				
		Český Dub	2004					
		Cetenov	2004					
		Hlavice	2004					
		Janův Důl	2004					
		Křížany	2004					
		Osečná	2004					
		Proseč pod Ještědem	2004					
		Světlá pod Ještědem	2004					
		Všelibice	2004					
		Zdíslava	2004					
	Hodkovice nad Mohelkou	Hodkovice nad Mohelkou	2007					
	Hrádek nad Nisou	Hrádek nad Nisou **)	2004				2006	2005-2015
		Chotyně	2004				2006	2005-2015
		Rynoltice	2004				2006	2005-2015
	Chrastava	Bílý Kostel nad Nisou						
		Chrastava						
		Kryštofovo Údolí						
		Mníšek						
		Nová Ves						
		Oldřichov v Hájích						
	Jablonné v Podještědí	Jablonné v Podještědí	2007					
		Janovice v Podještědí						
	Nové Město pod Smrkem	Jindřichovice pod Smrkem		2007				
		Lázně Libverda						
		Nové Město pod Smrkem						
Frydlant	Frydlant	Bílý Potok						
		Bulovka						
		Černousy						
		Děřichov						
		Dolní Řasnice						
		Frydlant						
		Habartice						
		Hejnice						
		Heřmanice						
		Horní Řasnice						
		Krásný Les						
		Kunratice						
		Pertoltice						
		Raspenava						
		Višňová						

*) např. ve smyslu záměru zpracovat KPSS na základě metodik KP a vytvoření organizačních struktur

**) součást programu rozvoje města

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

Aktuální fáze procesů plánování rozvoje sociálních služeb (komunitní plánování) na úrovni obcí - Liberecký kraj k 31.3.2008								
Obec s rozšířenou působností (obce III)	Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II)	Obce správního obvodu obce s rozšířenou působností	Legitimita procesům KP *)	PŘÍPRAVNÁ	ANALYTICKÁ	NÁVRHOVÁ	SCHVALOVACÍ	REALIZAČNÍ
Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	Jablonec nad Nisou	2007					
		Bedřichov						
		Dalešice						
		Janov nad Nisou						
		Jozefův Důl						
		Lučany nad Nisou						
		Maršovice						
		Nová Ves nad Nisou						
		Pulečň						
		Rádlo						
		Rychnov u Jablonce nad Nisou						
Železný Brod	Železný Brod	Držkov						
		Jílové u Držkova						
		Koberovy						
		Líšný						
		Loužnice						
		Pěňčín						
		Radčice						
		Skuhrov						
		Vlastiboř						
		Zásada						
		Železný Brod						
Tanvald	Tanvald	Albrechtice v Jizerských horách	2007					
		Desná						
		Harrachov						
		Jiřetín pod Bukovou						
		Kořenov						
		Plavý						
		Smržovka						
		Tanvald						
		Velké Hamry						
		Zlatá Olešnice						

*) např. ve smyslu záměru zpracovat KPSS na základě metodik KP a vytvoření organizačních struktur

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

Aktuální fáze procesů plánování rozvoje sociálních služeb (komunitní plánování) na úrovni obcí - Liberecký kraj k 31.3.2008								
Obec s rozšířenou působností (obce III)	Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II)	Obce správního obvodu obce s rozšířenou působností	Legitimita procesům KP *)	PŘÍPRAVNÁ	ANALYTICKÁ	NÁVRHOVÁ	SCHVALOVACÍ	REALIZAČNÍ
Nový Bor	Nový Bor	Chotovice	2005	2006	2006		10/2006	2007-2013
		Kamenický Šenov	2005				10/2006	2007-2013
		Okrouhlá	2005				10/2006	2007-2013
		Polevsko	2005				10/2006	2007-2013
		Nový Bor	2005				10/2006	2007-2013
		Prysk	2005				10/2006	2007-2013
		Radvanec	2005				10/2006	2007-2013
		Skalice u České Lípy	2005				10/2006	2007-2013
		Sloup v Čechách	2005				10/2006	2007-2013
		Slunečná	2005				10/2006	2007-2013
		Svojkov	2005				10/2006	2007-2013
	Cvikov	Cvikov	2005				10/2006	2007-2013
		Krompach	2005				10/2006	2007-2013
		Kunratice u Cvikova	2005				10/2006	2007-2013
		Mařenice	2005				10/2006	2007-2013
		Svor	2005				10/2006	2007-2013
Česká Lípa	Česká Lípa	Blíževedly						
		Bohatice						
		Česká Lípa	2003	2004 - 2006			6/2006	2007-2010
		Holany						
		Horní Libchava						
		Horní Police						
		Jestřebí						
		Kozly						
		Kravaře						
		Kvítkov						
		Nový Oldřichov						
		Provodín						
		Sosnová						
		Stružnice						
		Stvolínky						
		Velenice						
		Volfartice						
		Zahrádky						
		Žandov						
	Mimoň	Brniště		2007			06/2008	
		Dubnice						
		Hamr na Jezeře						
		Mimoň						
		Noviny pod Ralskem						
		Pertoltice pod Ralskem						
		Ralsko		2007				
		Stráž pod Ralskem						
		Velký Valtínov						
	Doksy	Bezděz						
		Blatce						
		Dubá						
		Doksy		2007			06/2008	
		Chlum						
		Luka						
		Okna						
		Skalka u Doks						
		Tachov						
		Tuhaň						
		Vrchovany						
		Ždírec						

*) např. ve smyslu záměru zpracovat KPSS na základě metodik KP a vytvoření organizačních struktur

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

Aktuální fáze procesů plánování rozvoje sociálních služeb (komunitní plánování) na úrovni obcí - Liberecký kraj k 31.3.2008								
Obec s rozšířenou působností (obce III)	Obec s pověřeným obecním úřadem (obce II)	Obce správního obvodu obce s rozšířenou působností	Legitimita procesům KP *)	PŘÍPRAVNÁ	ANALYTICKÁ	NÁVRHOVÁ	SCHVALOVACÍ	REALIZAČNÍ
Semily	Semily	Benešov u Semil	2003				2006	2007-2009
		Bozkov	2003				2006	2007-2009
		Bystrá nad Jizerou	2003				2006	2007-2009
		Háje nad Jizerou	2003				2006	2007-2009
		Chuchelna	2003				2006	2007-2009
		Jesenný	2003				2006	2007-2009
		Příkrý	2003				2006	2007-2009
		Roprachtice	2003				2006	2007-2009
		Roztoky u Semil	2003				2006	2007-2009
		Semily	2003				2006	2007-2009
		Slaná	2003				2006	2007-2009
		Vysoké nad Jizerou	2003				2006	2007-2009
		Záhoří	2003				2006	2007-2009
	Lomnice nad Popelkou	Bělá	2006				2006	2007-2009
		Bradlecká Lhota	2006				2006	2007-2009
		Košťálov	2006				2006	2007-2009
		Libštát	2006				2006	2007-2009
		Lomnice nad Popelkou	2006				2006	2007-2009
		Nová Ves nad Popelkou	2006				2006	2007-2009
		Stružinec	2006				2006	2007-2009
		Syřenov	2006				2006	2007-2009
		Veselá	2006				2006	2007-2009
		Turnov	2003				2006	2007-2009
Turnov	Turnov	Čtveřín	2003				2006	2007-2009
		Frýdštejn	2003				2006	2007-2009
		Holenice	2003				2006	2007-2009
		Hrubá Skála	2003				2006	2007-2009
		Jenišovice	2003				2006	2007-2009
		Kacanovy	2003				2006	2007-2009
		Karlovice	2003				2006	2007-2009
		Klokoč	2003				2006	2007-2009
		Kobyly	2003				2006	2007-2009
		Ktová	2003				2006	2007-2009
		Lažany	2003				2006	2007-2009
		Loučky	2003				2006	2007-2009
		Malá skála	2003				2006	2007-2009
		Mírová pod Kozákovem	2003				2006	2007-2009
		Modřice	2003				2006	2007-2009
		Ohrazenice	2003				2006	2007-2009
		Olešnice	2003				2006	2007-2009
		Paceřice	2003				2006	2007-2009
		Pěnčín	2003				2006	2007-2009
		Přepeře	2003				2006	2007-2009
		Příšovice	2003				2006	2007-2009
		Radimovice	2003				2006	2007-2009
		Radostná pod Kozákovem	2003				2006	2007-2009
		Rakousy	2003				2006	2007-2009
		Rovensko pod troskami	2003				2006	2007-2009
		Soběslavice	2003				2006	2007-2009
		Svijanský Újezd	2003				2006	2007-2009
		Sychrov	2003				2006	2007-2009
		Tatobity	2003				2006	2007-2009
		Troskovice	2003				2006	2007-2009
		Vlastibořice	2003				2006	2007-2009
		Všeň	2003				2006	2007-2009
		Vyskeř	2003				2006	2007-2009
		Žďárek	2003				2006	2007-2009
Jilemnice	Jilemnice	Žernov	2003				2006	2007-2009
		Benecko	2003				2006	2007-2009
		Bukovina u Čisté	2003				2006	2007-2009
		Čistá u Horek	2003				2006	2007-2009
		Horka u Staré Paky	2003				2006	2007-2009
		Horní Branná	2003				2006	2007-2009
		Jestřabí v Krkonoších	2003				2006	2007-2009
		Jilemnice	2003				2006	2007-2009
		Kruh	2003				2006	2007-2009
		Levinská Olešnice	2003				2006	2007-2009
		Martinice v Krkonoších	2003				2006	2007-2009
		Mříčná	2003				2006	2007-2009
		Peřimov	2003				2006	2007-2009
		Poniklá	2003				2006	2007-2009
		Roztoky u Jilemnice	2003				2006	2007-2009
		Studenec	2003				2006	2007-2009
		Svojk	2003				2006	2007-2009
Rokytnice nad Jizerou	Rokytnice nad Jizerou	Víchová nad Jizerou	2003				2006	2007-2009
		Vitkovice	2003				2006	2007-2009
		Jablonec nad Jizerou					2006	2007-2009
		Paseky nad Jizerou					2006	2007-2009
		Rokytnice nad Jizerou					2006	2007-2009

*) např. ve smyslu záměru zpracovat KPSS na základě metodik KP a vytvoření organizačních struktur

A.5.3 Doplnková ekonomická data

Komentář k doplňkovým ekonomickým datům sociálních služeb Libereckého kraje

Podklady k ekonomickým datům byly vybrány z podaných „Žádostí poskytovatelů sociálních služeb o dotaci ze státního rozpočtu pro rok 2008“. Další podklady byly vyhledány z registru poskytovatelů sociálních služeb(dále jen registru), převážně v případě poskytovatelů, kteří nežádali o dotaci. Následně byla aktualizována na rok 2008 výše schváleného příspěvku Libereckého kraje (dále jen LK) jako zřizovatele u jednotlivých příspěvkových organizací.

Sociální služby jsou členěny dle základních druhů dle zákona 108/2006 Sb. o sociálních službách v platném znění (dále jen zákon) na:

1. sociální poradenství,
2. služby sociální péče,
3. služby sociální prevence.

Ekonomická data jednotlivých poskytovatelů sociálních služeb jsou uvedena za rok 2007 a za rok 2008.

Doplňková ekonomická data sociálních služeb Libereckého kraje rok 2007 a rok 2008.

Obsah:

1. Seznam zaregistrovaných poskytovatelů sociálních služeb v Libereckém kraji s komentářem (v případě významných změn)
2. Seznam zaregistrovaných poskytovatelů sociálních služeb v Libereckém kraji (působících ve prospěch, ale mimo území LK).
3. Komentář k ekonomickým datům sociálních služeb Libereckého kraje.
4. Sociální poradenství
5. Služby sociální péče
6. Služby sociální prevence

Celkový přehled ekonomických doplňkových dat je předmětem **Přílohy č. 2.**

A.6 Analytické závěry

A.6.1 SWOT analýza stavu sociálních služeb v LK (květen 2008)

Silné stránky	Slabé stránky
● existující síť sociálních služeb ● postupné zavádění standardů kvality poskytovaných služeb ● zavedený systém kontroly kvality sociálních služeb na základě inspekcí ● zvýšené povědomí o nutnosti spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb s cílem zajištění dostupnosti a efektivity sociálních služeb ● zájem poskytovatelů sociálních služeb o oblast vzdělávání ● zapojení některých poskytovatelů do čerpání prostředků z ESF ● rozvoj služeb v zařízeních zřizovaných krajem podle jejich rozvojových plánů ● vytvoření a naplňování jednotné datové struktury pro sledování rozvoje sociálních služeb	● není jasně definovaná potřebnost jednotlivých sociálních služeb ● služby s nedostačující kapacitou nebo nerovnoměrným územním pokrytím: ○ terénní pečovatelská služba ○ služby osobní asistence ○ chráněné bydlení ○ podpora samostatného bydlení ○ azylové domy ○ noclehárny ○ služby následné péče ○ raná péče ○ terénní programy ○ sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi ○ nízkoprahová zařízení pro děti a mládež ● nedostupné služby: ● domy na půl cesty ● pobytová forma služeb následné péče ● malý podíl služeb poskytovaných v domácím prostředí se zachováním přirozených sociálních vazeb ● chybějící alternativy k ústavní péči ● nedostatečný systém péče o chronicky duševně nemocné ● nízká míra čerpání prostředků z fondů EU na financování sociálních služeb ● nedostatečná informovanost uživatelů, resp. potenciálních uživatelů sociálních služeb o typologii a dostupnosti sociálních služeb ● rozdílná příležitost k čerpání finančních zdrojů přerozdělovaných v rámci dotačního řízení s ohledem na právní subjektivitu poskytovatele ● nefungující meziresortní spolupráce zejména s resorty zdravotnictví a školství, nepropojenost systému zdravotnictví a soc. péče ● neefektivní a nesystémové rozdělování finančních prostředků na sociální služby ● nedostatek investičních prostředků na rozvoj služeb ● nízký počet služeb sociální prevence ● nízké procento využití příspěvku na péči v soc. službách ● rozdílná míra požadovaných úhrad od uživatelů ● vysoký počet sociálně vyloučených romských lokalit

Příležitosti	Ohrožení
● zavedení systému vzájemné spolupráce zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb ● využívání dotačních prostředků ze zdrojů státu, EU, obecních i krajských samospráv, nadací a nadačních fondů na financování sociálních služeb ● posilování meziresortní spolupráce ● posílení odborné úrovně poskytovatelů soc. služeb ● posilování informovanosti uživatelů o typologii sociálních služeb ● benchmarking poskytovatelů sociálních služeb ● zájem poskytovatelů o rozvíjení a zkvalitňování služeb dle skutečné poptávky ● transformace a deinstitucionalizace sociálních služeb ● rozšíření forem systémového přístupu v sociálně vyloučených lokalitách	● nejisté financování a chybějící víceleté financování sociálních služeb ● nejistý systém přerozdělování finančních prostředků, chybějící jasná pravidla pro financování ze strany státu, krajů, obcí ● změny legislativy ● nedostatek kvalifikovaného personálu v sociálních službách ● nedostatečný systém kontroly využívání příspěvku na péči ● růst fixních nákladů na poskytování sociálních služeb ● rostoucí počet sociálně vyloučených osob a lokalit ● zneužívání sociálních služeb neoprávněnými uživateli

A.6.2 Závěry a doporučení pro návrhovou část SPRSS LK

Zásadní analytické závěry, vyplývající z vyhodnocení nashromážděných dat a dalších poznatků z hodnocení sociálních služeb v Libereckém kraji byly zahrnuty ve formě jednotlivých výroků do SWOT analýzy stavu sociálních služeb (kap. A.6.1). Identifikované silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby byly zčásti převzaty z dříve zpracovaných dokumentů, aktualizovány podle stavu v první polovině roku 2008 a upraveny pro snadnější použití v dalším procesu tvorby SPRSS LK. **Výroky SWOT analýzy byly po jejich dalším projednání ve všech skupinách krajské koordinační struktury základním podkladem pro formulaci cílů a opatření v rámci návrhové části SPRSS LK.**

Analytická část SPRSS LK (zejména základ její datové části, tj. hlavní ukazatele rozvoje) byla koncipována jako otevřený analytický systém, který bude dále průběžně doplňován a aktualizován. Bude tedy i do budoucna základem pro hodnocení úspěšnosti realizace všech rozvojových kroků a aktivit, které budou dle schváleného SPRSS LK naplňovány. Aby se tak stalo, bude již při formulaci cílů a aktivit stanoven způsob jejich sledování, a to především s použitím relevantních hlavních ukazatelů rozvoje a dalších nástrojů dle jednotné datové struktury. Hlavním cílem a ukazatelem optimálně nastaveného systému sociálních služeb samozřejmě zůstává spokojenost jejich uživatelů.

Navržená metodika zpracování návrhové části SPRSS LK výše uvedené přístupy a principy plně respektuje a zahrnuje, včetně co nejširšího projednání dílčích kroků i závěrečných výstupů.

B. NÁVRHOVÁ ČÁST SPRSS LK

B.1 Metodika zpracování návrhové části

Návrhová část Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji pro období 2009-2013 (dále také jen SPRSS LK) vychází zejména ze závěrů zpracované Analytické části (verze květen 2008). Tato verze byla zpracována po aktualizaci původního dokumentu z roku 2007 a jeho transformaci dle nové datové struktury. Dalšími důležitými podklady a vstupy pro formulaci návrhové části byly již zpracované a projednané komunitní plány měst a obcí.

Analytická část byla představena při jednání Krajské koordinační skupiny dne 4. 6. 2008 a v průběhu června a července probíhalo její projednání a připomínkování. Ke dni 3. 7. 2008 byla zpracována **návrhová část** Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje (SPRSS LK), která byla následně rozeslána všem obcím LK, členům Krajské koordinační struktury, poskytovatelům na území LK a zároveň byla uveřejněna na webových stránkách LK, aby byla dostupná všem subjektům zainteresovaným v oblasti sociálních služeb. V souvislosti s rozesláním a uveřejněním byl stanoven termín 11. 8. 2008 pro přijímání připomínek k návrhové části od všech, kteří se chtějí do procesu připomínkování zapojit. V průběhu srpna bylo zpracováno „Vypořádání připomínek“, zahrnující reakce na celkem 44 připomínek a podnětů k oběma projednávaným částem SPRSS LK. Tento materiál byl dne 22. 8. 2008 opět projednán a přijat KKS.

Metodicky vychází návrh ze zkušeností se zpracováním obdobných rozvojových dokumentů, z principů komunitního plánování a rovněž z požadavku na kompatibilitu s dalšími krajskými strategickými dokumenty (zejména s Programem rozvoje Libereckého kraje 2007-2013). Základními rysy navržené metodiky jsou jednoznačně stanovené časové horizonty, přehledná vnitřní struktura, sledovatelnost plnění určených cílů a aktivit, jasné územní členění a komplexní pohled na řešení zásadních problémových okruhů pro jednotlivé cílové skupiny uživatelů sociálních služeb. Ty jsou popsány v analytické části SPRSS LK kapitola A.2.

Návrhová část SPRSS LK obsahuje dále uvedené kapitoly, ke kterým je připojena stručná metodická anotace a způsob jejich zpracování.

Vize 2020

Strategické vize vyjadřují jak představy o budoucím stavu zajišťování přiměřené nabídky a účelném využívání sociálních služeb v Libereckém kraji, tak i představy o situaci v celé sociální oblasti v dlouhodobém výhledu (konkretizováno rokem 2020). Vize jsou naformulovány jako konstatování cílového stavu pro rok 2020 a obsahují zobecněné vize pro celou oblast sociálních služeb i vize pro jednotlivé cílové skupiny jejich uživatelů. Dlouhodobé vize zahrnují z územního hlediska celý Liberecký kraj. Cílový rok 2020 byl stanoven pro návrhové období dvou Střednědobých plánů rozvoje sociálních služeb a to pro období 2009-2013 a 2014-2020. Vize byly zpracovány na základě souboru výroků, který byl předložen k projednání členům Krajské koordinační struktury a jako součást celého Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb budou předloženy ke schválení voleným orgánům kraje.

Hlavní strategické cíle

V přímé vazbě na dlouhodobé vize 2020 je navržen omezený počet obecněji formulovaných hlavních strategických cílů dosažitelných do roku 2013. Měly by vyjadřovat zásadní směry rozvoje sociálních služeb v podobě jednoduše formulovaných a všeobecně přijatelných programových „hesel“. Část hlavních strategických cílů je formulována pro celou sociální oblast, další pro konkrétní cílové skupiny uživatelů. Při formulaci hlavních strategických cílů byly důsledně sledovány a zachovány vazby na Program rozvoje Libereckého kraje, a to především na dílčí opatření B.3b a B.3c, která se týkají sociálních služeb. Návrh hlavních strategických cílů rovněž zohledňuje střednědobé cíle schválené v komunitních plánech měst, obcí a regionů. U každého hlavního strategického cíle je uveden jeho kód a název (popis). Seznam hlavních cílů vychází z návrhu připraveného zejména na základě projednaných analytických závěrů. Hlavní strategické cíle byly projednány v Krajské koordinační struktuře. Stejně jako vize 2020 budou hlavní strategické cíle jako součást celého Střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb předloženy k projednání voleným orgánům kraje.

Dílčí cíle pro období 2009 - 2013

Jsou podrobnějším a konkrétnějším rozpracováním hlavních strategických cílů do většího počtu dílčích cílů, s jasně určeným vztahem ke konkrétnímu hlavnímu cíli. U některých dílčích cílů je uvedena vazba na více hlavních cílů, což není v rozporu s metodickými pravidly. Dílčí cíle jsou stanoveny pro příslušné cílové skupiny uživatelů, přičemž pro některé z nich může být definován i větší počet dílčích cílů, stejně jako některé dílčí cíle zahrnují více cílových skupin uživatelů. Některé dílčí cíle jsou územně definovány pro celé území kraje, jiné jsou lokálně přesněji vymezené. Tam, kde je to možné, je u dílčího cíle vyjádřena vazba na jednotlivé druhy sociální služeb včetně označení konkrétního paragrafu. Dílčí cíle jsou zpracovány s přímou vazbou na aktivity Programu rozvoje Libereckého kraje, a to na aktivity dílčích opatření B.3b a B.3c, která se týkají sociálních služeb. V dílčích cílech jsou rovněž zohledněny cíle a opatření schválené v komunitních plánech měst, obcí a regionů. Formulace dílčích cílů byla provedena s ohledem na nutnou hodnotitelnost (měřitelnost) jejich naplňování, tzn. stanovení cílových hodnot příslušných **hlavních ukazatelů rozvoje** dle doporučené datové struktury a případně dalších doplňkových ukazatelů. Cílové hodnoty nebylo možné stanovit u všech dílčích cílů – zejména z důvodů chybějících vstupů (dosud nenaplněná datová struktura, chybějící komunitní plány, nezjištěná potřebnost služeb, ...). Jejich doplnění bude předmětem další fáze doplnění návrhové části SPRSS LK.

Hlavní ukazatele rozvoje vyjadřují a popisují zásadní parametry stavu a rozvoje sociálních služeb a jsou nejdůležitější datovou vazbou mezi plánováním v úrovni měst a obcí (ORP) a v úrovni kraje. Jsou základním nástrojem sledování (monitoringu) plnění plánů ve všech územních úrovních i věcných oblastech. Předpokládáme, že v následujícím období může dojít ke změnám definic hlavních ukazatelů rozvoje v souvislosti s dalším vývojem legislativy v oblasti sociálních služeb nebo s dalším postupem střednědobého plánování.

Všechny dílčí cíle by měly být termínově vymezeny buď pro celé návrhové období, nebo pro příslušné roky. Přípravou dílčích cílů byl pověřen tým odborníků z oblasti sociálních služeb, jejichž fundovanost je zárukou správné definice dílčích cílů a odpovídajících cílových hodnot.

Rozvojové aktivity pro období 2009-2013

Aktivity jsou rozpracovány v přímé vazbě na jednotlivé dílčí cíle. Jedná se o soubor konkrétních realizačních kroků a opatření vedoucích k naplnění stanovených dílčích cílů v daném časovém horizontu. Návrh rozvojových aktivit zohledňuje konkrétní opatření definovaná v komunitních plánech měst, obcí a regionů. Podněty pro definování aktivit (požadavky z jednotlivých území kraje i cílových skupin) byly shromažďovány již při

projednávání předchozích kapitol SPRSS LK.

Vzhledem k dosavadnímu průběhu projednávání, k potvrzené potřebnosti hlubší přípravy konkrétních aktivit na základě dalších dokončovaných komunitních plánů a doplněných analýz i vzhledem k potřebě širšího projednání v rámci Krajské koordinační struktury, byl do této aktuální verze SPRSS LK zapracován pouze **seznam rozvojových aktivit**, včetně **časového plánu** jejich realizace v období 2009-2013. Podrobnější rozpracování aktivit na základě doplněných podkladů a projednání proběhne v následujícím období.

B.2 Vize 2020 – představa o stavu sociálních služeb v Libereckém kraji v dlouhodobém výhledu (v roce 2020)

Následující vize, tedy představa budoucího stavu sociálních služeb v kraji v roce 2020, byla formulována týmem odborníků zejména na základě závěrů analytické části SPRSS LK, zpracovaných komunitních plánů obcí a dalších rozvojových dokumentů. Do této předkládané verze byly rovněž zapracovány připomínky z dosavadního projednávání prvního návrhu Vize 2020. Výsledný návrh obsahuje zásadní rozvojové teze, seřazené do šesti významově podobných odstavců.

Liberecký kraj má dostupnou a optimální síť služeb poskytující kvalitní a efektivní sociální péči rovnoměrně rozloženou po celém území kraje ve všech druzích služeb. Je nastaven funkční systém kontroly kvality poskytovaných sociálních služeb. Veřejnost je o těchto službách informována dostatečně a vhodným způsobem.

Jsou zajištěny rovné příležitosti pro všechny poskytovatele sociálních služeb, je změněna struktura zřizovatelů, zejména je navýšen podíl služeb zřizovaných neziskovým sektorem.

Je nastaven stabilní systém hodnocení všech poskytovatelů sociálních služeb, kteří žádají o finanční prostředky na provoz služby. Je zvýšen podíl úhrad od uživatelů pobírajících příspěvek na péči. Je nastaven optimální systém financování a zahájen proces jeho decentralizace směrem k obcím.

Je maximálně podporována deinstitucionalizace a transformace sociálních služeb směrem k poskytování sociální péče v přirozeném prostředí uživatelů a jsou posíleny funkce rodiny. Počet lůžek v zařízeních sociální péče odpovídá zjištěným potřebám. Je rozšířena nabídka sociálních služeb poskytovaných jako alternativa k pobytovým službám.

V důsledku fungující meziresortní spolupráce složek zainteresovaných v oblastech souvisejících se sociálními službami je dosaženo sociální integrace v komunitách.

Jsou zpracovány komunitní plány všech obcí Libereckého kraje, krajský střednědobý plán rozvoje sociálních služeb i rozvojové plány všech registrovaných služeb. Jednotlivé složky tohoto plánovacího systému jsou vzájemně provázány a průběžně monitorovány.

B.3 Strategické cíle pro období 2009-2013

Tato kapitola obsahuje návrh strategických cílů pro období 2009-2013.

V kap. B.3.1 jsou uvedeny Hlavní strategické cíle (HC) koncipované jako zásadní rozvojová „hesla“ pro celou oblast sociálních služeb v následující období.

Do konkrétnější a měřitelné podoby jsou Hlavní cíle rozpracovány ve formě Dílčích cílů v kap. B.3.2. V té je uveden nejprve přehled dílčích cílů (DC) a jejich vazby k hlavním cílům a následně také jejich podrobný popis a základní charakteristiky.

Návrh cílů byl formulován týmem odborníků, zásadními podklady a vstupy pro stanovení cílů byly již zpracované rozvojové dokumenty sociálních služeb ve všech úrovních. Přesto bylo u některých dílčích cílů velmi obtížné (nebo nemožné) stanovit indikátory jejich sledování a jejich cílové hodnoty. Pro doplnění těchto charakteristik, případně pro přeformulování některých cílů bude zásadně důležitá následující etapa projednání a připomínkování tohoto dokumentu.

B.3.1 Hlavní strategické cíle 2009-2013

HC1 Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC2 Rozvoj a podstatné zvýšení podílu služeb sociální péče poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele, využívání terénních a ambulantních služeb větším počtem uživatelů a podstatné snížení počtu uživatelů pobytových služeb

HC3 Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity

HC4 Fungující proces plánování sociálních služeb – pravidelný monitoring a aktualizace střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a zpracování rozvojových dokumentů v obcích metodou komunitního plánování

HC5 Zavedení systému hodnocení kvality sociálních služeb, jejich standardizace a realizace rozvojových plánů jednotlivých služeb

HC6 Systematické a transparentní financování sociálních služeb vycházející z rozvojových plánů sociálních služeb a dalších strategických dokumentů projednaných v rámci krajské koordinační struktury

HC7 Zvýšení odborných znalostí a dovedností zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb a informovanosti uživatelů všech cílových skupin

HC8 Změna zřizovatelských struktur směrem ke zvýšení podílu neziskového sektoru a obcí a snížení počtu poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných krajem

HC9 Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny osob

B.3.2 Dílčí strategické cíle

Následující tabulka obsahuje výčet dílčích strategických cílů včetně vazby na hlavní strategické cíle. Pořadí dílčích cílů však nevyjadřuje jejich prioritu. Ta bude stanovena až v jednotlivých aktivitách vázaných na tyto dílčí cíle v rámci prioritizace, která bude s ohledem na důležitost provedena vybraným týmem odborníků z oblasti sociálních služeb a Krajské koordinační struktury.

Tabulka – Přehled dílčích cílů s vazbou na hlavní cíle

Kód dílčího cíle	Popis dílčího cíle	Vazba na hlavní strategické cíle
DC01	Zvyšování podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením	HC1 HC2
DC02	Zabránění vzniku nových sociálně vyloučených romských lokalit	HC1 HC9
DC03	Zvyšování sociální integrace osob z vyloučených romských lokalit	HC1 HC9
DC04	Snížení počtu závislých osob a minimalizace rizik a škod s tím souvisejících	HC1 HC9 HC3
DC05	Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů	HC2
DC06	Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením	HC2
DC07	Zlepšení využitelnosti služeb sociálního poradenství	HC3
DC08	Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi	HC3 HC9
DC09	Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro osoby bez přístřeší a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy	HC1 HC3 HC9
DC10	Funkční systém střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a jeho monitoring	HC4
DC11	Podpora a koordinace komunitního plánování měst a obcí	HC4
DC12	Monitoring realizace rozvojových plánů sociálních služeb	HC4 HC5
DC13	Zvýšení kvality poskytování sociálních služeb prostřednictvím hodnocení kvality	HC5
DC14	Zavedení systému transparentního financování sociálních služeb	HC6
DC15	Zavedený systém vzdělávání	HC7
DC16	Zvýšení informovanosti o sociálních službách	HC7 HC9
DC17	Podstatné omezení služeb zřizovaných krajem	HC8

DC01

Zvyšování podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC1 - Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC2 - Rozvoj a podstatné zvýšení podílu služeb sociální péče poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele, využívání terénních a ambulantních služeb větším počtem uživatelů a podstatné snížení počtu uživatelů pobytových služeb

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3b.9 - Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb

Dotčené cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením

Termíny plnění: 2013

Hlavní ukazatele rozvoje:

M01 – Počet poskytovatelů sociálních služeb

- *Cílová hodnota* – zvýšení počtu poskytovatelů
- *Termín* – 2013

M04 – Využití kapacity zařízení

- *Cílová hodnota* – 100% využití kapacity v rezidenčních zařízeních při snížení celkového počtu míst (lůžek)
- *Termín* – 2013

M05 – Počet míst (lůžek) v zařízeních soc. péče na 1000 obyvatel

- *Cílová hodnota* – snížení počtu míst (lůžek) v rezidenčních službách
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- přesun finančních prostředků z pobytových služeb do alternativních druhů
- počet integrovaných osob

Počet rozvojových aktivit: 8

Komentář:

Cíle bude dosaženo prostřednictvím zmapování počtu oprávněných uživatelů, vyjednáváním v území s obcemi o alternativních způsobech poskytování služeb a o přechodu z rezidenčních služeb na alternativní formy sociálních služeb.

DC02

Zabránění vzniku nových sociálně vyloučených romských lokalit

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC1 - Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC9 – Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3c.2 - Podpora rozvoje sociální práce a sociálního poradenství, posílení terénní práce a podpora zdravotně preventivních programů zaměřených na zdravý způsob života menšin a imigrantů

B.3c.5 - Posilování odborných znalostí a dovedností zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb formou jejich vzdělávání

B.3c.7 - Spolupráce subjektů podílejících se na aktivitách v jednotlivých oblastech prevence projevů rasového násilí a začleňování příslušníků národnostních menšin do většinové populace

Dotčené cílové skupiny: národnostní a etnické menšiny

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M07 – Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách

- *Cílová hodnota* – snížení počtu osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách
- *Termín* – 2013

M08 – Počet sociálně vyloučených lokalit

- *Cílová hodnota* – stálý počet lokalit (případně snížení počtu lokalit)
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- snížení rizik vzniku nových sociálně vyloučených lokalit

Počet rozvojových aktivit: 3

Komentář:

Využití, provázání a koordinování příslušných sociálních služeb včetně zkvalitnění meziresortní spolupráce. Využití finančních prostředků z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost, resp. Integrovaného operačního programu.

DC03

Zvyšování sociální integrace osob z vyloučených romských lokalit

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC1 - Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC9 – Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů.

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3c.1 - Podpora dialogu veřejné správy a majoritní společnosti s představiteli národnostních menšin

B.3c.2 - Podpora rozvoje sociální práce a sociálního poradenství, posílení terénní práce a podpora zdravotně preventivních programů zaměřených na zdravý způsob života menšin a imigrantů

B.3c.5 - Posilování odborných znalostí a dovedností zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb formou jejich vzdělávání

B.3c.6 - Podpora aktivit vedoucích k sociálnímu začleňování ohrožených osob

B.3c.7 - Spolupráce subjektů podílejících se na aktivitách v jednotlivých oblastech prevence projevů rasového násilí a začleňování příslušníků národnostních menšin do většinové populace

B.3c.8 - Zajištění systémové podpory pro vykonávání vybraných činností vedoucích k řešení integrace sociálně vyloučených osob

Dotčené cílové skupiny: národnostní a etnické menšiny

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M07 – Podíl osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách

- *Cílová hodnota* – Snížení počtu osob žijících v sociálně vyloučených lokalitách
- *Termín* – 2013

M08 – Počet sociálně vyloučených lokalit

- *Cílová hodnota* – Stálý počet lokalit (případně snížení počtu lokalit)
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- počet vyškolených asistentů pedagoga
- počet podpořených projektů realizovaných romskými neziskovými organizacemi nebo jinými subjekty pro zvýšení sociální integrace v romských lokalitách

Počet rozvojových aktivit: 2

Komentář:

Naplnění dílčího cíle zahrnuje využití, propojení a koordinace příslušných služeb sociální péče včetně zkvalitnění mezíresortní spolupráce. Podpora terénní práce, nízkoprahových zařízení a sociálně aktivizačních služeb. Cílené vzdělávání, zlepšení komunikace samospráv i úřadů, zkvalitnění mezíresortní spolupráce. Snaha o nastavení dlouhodobého systémového přístupu ve vyloučených romských lokalitách. Využití finančních prostředků z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

DC04

Snížení počtu závislých osob a minimalizace rizik a škod s tím souvisejících

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC1 - Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC9 – Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů

HC3 - Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.13 - Podpora prevence a léčby závislého chování

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené a závislé na návykových látkách

Termíny plnění: 2009 - 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M11 – Počet uživatelů

- *Cílová hodnota* – snížení počtu uživatelů
- *Termín* – 2009-2013 (každoroční snížení)

M12 – Počet kontaktů

- *Cílová hodnota* – zvýšení počtu kontaktů ve službách sociální prevence
- *Termín* – 2009-2013 (každoroční zvýšení)

Další doplňkové indikátory:

- počet trestných činů drogové kriminality (podle §187, §187a, §188, §188 a trestního zákona)
- incidence (výskyt nových případů) uživatelů drog
- počet akutních případů intoxikace drogou a léky
- incidence infekčních onemocnění mezi uživateli drog

Počet rozvojových aktivit: 7

Komentář:

Cíle bude dosaženo především prostřednictvím rozšířené sítě dostupných a kvalitních služeb následné péče, terénních programů, vznikem lůžek pro děti a mládež pod 18 let pro léčbu závislosti. Další důležitým úkolem v rámci naplňování tohoto dílčího cíle je zkvalitnění meziresortní spolupráce. Bude analyzován stav patologického hráčství a bude navrženo řešení. Služby pro uživatele drog jsou veřejně prospěšné a měly by být financovány obdobně jako jiné typy služeb.

DC05

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC2 - Rozvoj a podstatné zvýšení podílu služeb sociální péče poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele, využívání terénních a ambulantních služeb větším počtem uživatelů a podstatné snížení počtu uživatelů pobytových služeb

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3b.9 - Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb

B.3b.12 - Rozvoj a podpora služeb sociální péče poskytované v přirozeném prostředí uživatele

Dotčené cílové skupiny: senioři

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M04 – Využití kapacity zařízení

- *Cílová hodnota* – 100% využití kapacity v rezidenčních zařízeních při snížení celkového počtu míst (lůžek)
- *Termín* – 2013

M05 – Počet míst (lůžek) v zařízeních soc. péče na 1000 obyvatel

- *Cílová hodnota* – snížení počtu míst (lůžek)
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- přesun finančních prostředků z pobytových služeb do alternativních druhů
- počet integrovaných osob

Počet rozvojových aktivit: 6

Komentář:

Cíle bude dosaženo především zjištěním skutečných potřeb v území a zavedením vhodných opatření do praxe na základě těchto zjištění. Mezi ně patří omezení počtu lůžek v domovech pro seniory, transformace některých nevyhovujících zařízení, nahrazení pobytových zařízení alternativními službami apod.

DC06

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC2 - Rozvoj a podstatné zvýšení podílu služeb sociální péče poskytovaných v přirozeném prostředí uživatele, využívání terénních a ambulantních služeb větším počtem uživatelů a podstatné snížení počtu uživatelů pobytových služeb

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3b.9 - Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb

B.3b.12 - Rozvoj a podpora služeb sociální péče poskytované v přirozeném prostředí uživatele

Dotčené cílové skupiny: osoby se zdravotním postižením

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje:

M04 – Využití kapacity zařízení

- *Cílová hodnota* – 100% využití kapacity v rezidenčních zařízeních při snížení celkového počtu míst (lůžek)
- *Termín* – 2013

M05 – Počet míst (lůžek) v zařízeních soc. péče na 1000 obyvatel

- *Cílová hodnota* – bude stanovena na základě doplňkových analýz zpracovaných v rámci střednědobého plánování
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- přesun finančních prostředků z pobytových služeb do alternativních druhů
- počet integrovaných osob

Počet rozvojových aktivit: 7

Komentář:

Cíle bude dosaženo především zjištěním skutečných potřeb v území a zavedením vhodných opatření do praxe na základě těchto zjištění. Mezi ně patří omezení počtu lůžek v domovech pro zdravotně postižené, transformace některých nevyhovujících zařízení, nahrazení pobytových zařízení alternativními službami apod.

DC07

Zlepšení využitelnosti služeb sociálního poradenství

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC3 - Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity.

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

B.3b.13 - Podpora prevence a léčby závislého chování

B.3c.2 - Podpora rozvoje sociální práce a sociálního poradenství, posílení terénní práce a podpora zdravotně preventivních programů zaměřených na zdravý způsob života menšin a imigrantů

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje:

M11 – Počet uživatelů

- *Cílová hodnota – bude stanovena po zmapování současného stavu a potřeb*
- *Termín – 2013*

M12 – Počet kontaktů

- *Cílová hodnota – bude stanovena po zmapování současného stavu a potřeb*
- *Termín – 2013*

M14 – Počet intervencí

- *Cílová hodnota - bude stanovena po zmapování současného stavu a potřeb*
- *Termín – 2013*

Další doplňkové indikátory:

Nebyly stanoveny.

Počet rozvojových aktivit: 4

Komentář:

Zmapování oblasti sociálního poradenství – cílové skupiny, stávající druhy, potřebnost, dostupnost, dostupnost kvalitních odborníků. Konkretizace opatření pro zvýšení využitelnosti těchto služeb.

DC08

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC3 - Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity

HC9 – Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M01 – Počet poskytovatelů sociálních služeb

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M11 – Počet uživatelů

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M12 – Počet kontaktů

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M14 – Počet intervencí

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

Další doplňkové indikátory:

Nebyly stanoveny.

Počet rozvojových aktivit: 5

Komentář:

Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na posílení rodiny jako přirozeného prostředí.

DC09

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro osoby bez přístřeší a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC1 - Dosažení sociální integrace v komunitách a snížení počtu osob ohrožených sociálním vyloučením

HC3 - Optimalizace stávající sítě služeb sociální prevence a zajištění jejich dostupnosti, kvality a efektivity

HC9 – Zajištění mezíresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.8 - Podpora sociální integrace v komunitách (v obcích)

Dotčené cílové skupiny: osoby ohrožené sociálním vyloučením

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

M01 – Počet poskytovatelů sociálních služeb

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M11 – Počet uživatelů

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M12 – Počet kontaktů

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

M14 – Počet intervencí

- *Cílová hodnota – zvýšení počtu*
- *Termín – 2013*

Další doplňkové indikátory:

- počet setkání mezíresortní skupiny pro postpenitenciární péči

Počet rozvojových aktivit: 4

Komentář:

Zmapování cílových skupin a podskupin uživatelů, rozvoj ambulantních a terénních služeb se zaměřením na cílové skupiny a podskupiny tohoto dílčího cíle včetně zkvalitnění meziprofesní spolupráce. Vytvoření krajské meziprofesní skupiny pro postpenitenciární¹ péči.

¹ Následná a systematická převážně pedagogická péče pro osoby propuštěné z výkonu trestu nebo vykonávající alternativní tresty.

DC10

Funkční systém střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a jeho monitoring

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC4 - Fungující proces plánování sociálních služeb – pravidelný monitoring a aktualizace střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a zpracování rozvojových dokumentů v obcích metodou komunitního plánování

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.1 - Zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

Q04 - Počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s KP obce

- *Cílová hodnota* - 100% soulad všech strategických dokumentů
- *Termín* - 2013

Další doplňkové indikátory:

- SPRSS LK je zpracován na základě potřeb vycházejících z komunitních plánů a rozvojových plánů služeb
- počet subjektů zapojených do procesu plánování
- počet jednání skupin krajské koordinační struktury

Počet rozvojových aktivit: 3

Komentář:

Dílčí cíl bude naplněn prostřednictvím zpracování ročních akčních plánů podle schválené metodiky vycházejících ze střednědobého plánu 2009 – 2013, zpracování potřebných analýz ke zmapování určité cílové skupiny, zpracování analýz, které se týkají určité sociální problematiky s využitím rozvojových plánů poskytovatelů sociálních služeb, případně zpracování dalších dokumentů. Součástí plnění bude vytvoření systému průběžného monitoringu plnění plánu.

DC11

Podpora a koordinace komunitního plánování měst a obcí

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC4 - Fungující proces plánování sociálních služeb – pravidelný monitoring a aktualizace střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a zpracování rozvojových dokumentů v obcích metodou komunitního plánování

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.1 - Zavedení komunitního plánování sociálních služeb Libereckého kraje, podpora a propagace metody komunitního plánování u obcí s rozšířenou působností a přirozených mikroregionů pro poskytování sociálních služeb, vytvoření krajské koordinační struktury komunitního plánování, zmapování neziskového sektoru v oblasti sociálních služeb, včetně jeho podpory

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: ročně

Hlavní ukazatele rozvoje

Q04 - Počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s KP obce

- *Cílová hodnota* – 100%
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

Nebyly stanoveny.

Počet rozvojových aktivit: 5

Komentář:

Naplnění dílčího cíle přispěje předložením individuálního projektu „Podpora střednědobého plánování a rozvoje sítě sociálních služeb v Libereckém kraji“ do výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a jeho realizace, politická podpora plánovacího procesu jako uceleného systému (vymezení povinností zúčastněných subjektů, zajišťování potřeb uživatelů sociálních služeb, využívání dostupných zdrojů, využívání příkladů dobré praxe, monitoring).

DC12

Monitoring realizace rozvojových plánů sociálních služeb

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC4 - Fungující proces plánování sociálních služeb – pravidelný monitoring a aktualizace střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a zpracování rozvojových dokumentů v obcích metodou komunitního plánování

HC5 - Zavedení systému hodnocení kvality sociálních služeb, jejich standardizace a realizace rozvojových plánů jednotlivých služeb

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.4 - Zavedení procesu standardizace – aktualizace standardů dle typu služby, zavádění standardů do jednotlivých zařízení zřizovaných Libereckým krajem, podpora ostatních poskytovatelů

B.3b.5 - Zavedení systematické podpory zavádění kvality v jednotlivých zařízeních – realizace rozvojových plánů jednotlivých služeb

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: ročně (2009-2013)

Hlavní ukazatele rozvoje

Q03 – Počet služeb a zařízení, která mají rozvojový plán

- *Cílová hodnota* – všechny služby a zařízení v LK
- *Termín* – 2013

Q04 – počet služeb a zařízení, jejichž rozvojový plán je v souladu s KP obce

- *Cílová hodnota* – všechny služby a zařízení v LK
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

Nebyly stanoveny.

Počet rozvojových aktivit: 4

Komentář:

Budou zpracovány rozvojové plány sociálních služeb všude tam, kde dosud chybí a budou aktualizovány stávající. Dále bude sledováno naplňování rozvojových plánů sociálních služeb a jejich soulad s komunitními plány obcí.

DC13

Zvýšení kvality poskytování sociálních služeb prostřednictvím hodnocení kvality

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC5 - Zavedení systému hodnocení kvality sociálních služeb, jejich standardizace a realizace rozvojových plánů jednotlivých služeb

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.3 - Zavedení systému hodnocení kvality sociálních služeb - monitorování úrovně kvality, jednodenní a vícedenní hodnocení kvality, sebehodnocení

B.3b.4 - Zavedení procesu standardizace – aktualizace standardů dle typu služby, zavádění standardů do jednotlivých zařízení zřizovaných Libereckým krajem, podpora ostatních poskytovatelů

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: ročně

Hlavní ukazatele rozvoje

Q01 - Počet služeb a zařízení, ve kterých bylo provedeno hodnocení kvality sociálních služeb

- *Cílová hodnota* – všechny služby a zařízení v LK
- *Termín* – 2013

Q02 - Počet služeb a zařízení, která úspěšně absolvovala inspekci kvality

- *Cílová hodnota* – do r. 2011 - 20% úspěšných ze všech hodnocených, do r. 2013 - 50% úspěšných ze všech hodnocených
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- počet vyškolených inspektorů kvality poskytování sociálních služeb

Počet rozvojových aktivit: 4

Komentář:

Naplnění tohoto dílčího cíle bude dosaženo především prostřednictvím tvorby rozvojových plánů, realizací procesu sebehodnocení. Bude plánován proces inspekci a jejich výstupy budou využity pro praxi. Naplnění dílčího cíle by měl napomoci také Individuální projekt IP II připravovaný na předložení v rámci výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Projekt je zaměřen na podporu střednědobého plánování a rozvoje sítě sociálních služeb v Libereckém kraji.

DC14

Zavedení systému transparentního financování sociálních služeb

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC6 - Systematické a transparentní financování sociálních služeb vycházející z rozvojových plánů sociálních služeb a dalších strategických dokumentů projednaných v rámci krajské koordinační struktury

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.7 - Zavedení systému financování vycházejícího z komunitního plánování, financování na základě rozvojových plánů služeb, sledování efektivity poskytovaných služeb, podpora sociálních služeb vycházejících z potřeb regionu a splňující potřebnou kvalitu

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: 2010

Hlavní ukazatele rozvoje

E01 – Finanční alokace ze státního rozpočtu

- *Cílová hodnota* – bude stanovena v průběhu roku 2009 na základě zpracování doplňkových analýz v rámci procesu střednědobého plánování
- *Termín* – 2010

E02 – Finanční alokace z rozpočtu kraje

- *Cílová hodnota* – bude stanovena v průběhu roku 2009 na základě zpracování doplňkových analýz v rámci procesu střednědobého plánování
- *Termín* – 2010

E03 – Příspěvek z rozpočtu měst a obcí

- *Cílová hodnota* – bude stanovena v průběhu roku 2009 na základě zpracování doplňkových analýz v rámci procesu střednědobého plánování
- *Termín* – 2010

E04 – Úhrady od uživatelů

- *Cílová hodnota* – bude stanovena v průběhu roku 2009 na základě zpracování doplňkových analýz v rámci procesu střednědobého plánování
- *Termín* – 2010

Další doplňkové indikátory:

- systém průběžného sledování srovnatelných ekonomických ukazatelů (mj. hlavní ukazatele rozvoje E11 – E14)
- podíly zdrojů financování (stát, obec, úhrady od uživatelů, ostatní)
- počet námitek na přidělování finančních prostředků v rámci dotačního řízení

Počet rozvojových aktivit: 7

Komentář:

Mapování dostupnosti služeb sociální péče, analýza rozvojových plánů sociálních služeb, analýzy financování sociálních služeb ze strany obcí na území Libereckého kraje, analýza dalších zdrojů umožňujících čerpat finanční prostředky v oblasti poskytování sociálních služeb, větší míra zapojení obcí do financování služeb sociální prevence s regionální působností, dosažení vyšší prestiže pro pracovníky v sociálních službách. Finanční podpora pouze kvalitních, efektivních služeb s vydiskutovanou potřebností podloženou ve strategických dokumentech (oprávněný uživatel).

DC15
Zavedený systém vzdělávání

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC7 - Zvýšení odborných znalostí a dovedností zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb a informovanosti uživatelů všech cílových skupin

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.6 - Zavedení ucelené metodiky a systému vzdělávání za účelem zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb – metodické skupiny ředitelů dle typu služby, zajištění supervize, vzdělávací kurz pro řídicí pracovníky zařízení sociálních služeb v rámci celoživotního vzdělávání

B.3c.5 - Posilování odborných znalostí a dovedností zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů sociálních služeb formou jejich vzdělávání

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: do 2010

Hlavní ukazatele rozvoje:

Nebyly stanoveny.

Další doplňkové indikátory:

- celkový počet osob, které úspěšně absolvovaly vzdělávání podle zák. č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů

Počet rozvojových aktivit: 5

Komentář:

Naplnění tohoto dílčího cíle bude realizováno po zmapování/analýze stavu vzdělanostní úrovně jednotlivých pracovníků, kteří se zabývají sociální problematikou a vytvoření systému dalšího vzdělávání v této struktuře. Podle výsledků bude upraven systém vzdělávání úředníků, poskytovatelů, zadavatelů a všech dalších dotčených skupin osob. K tomu budou využity moderní metodické přístupy a akreditované vzdělávací programy. Využití finančních prostředků z projektů v rámci Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost.

DC16

Zvýšení informovanosti o sociálních službách

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC7 - Zvýšení odborných znalostí a dovedností zadavatelů a poskytovatelů sociálních služeb a informovanosti uživatelů všech cílových skupin

HC9 – Zajištění meziresortní spolupráce všech zainteresovaných složek, jejichž činnost souvisí s poskytováním sociálních služeb pro příslušné cílové skupiny uživatelů

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.10 - Medializace sociálního tématu – propagační materiály, prezentace v médiích

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

Nebyly stanoveny.

Další doplňkové indikátory:

- množství mediálních kampaní, vydaných informačních materiálů
- návštěvnost speciálních informačních www stránek
- počet informačních akcí pro cílové skupiny

Počet rozvojových aktivit: 5

Komentář:

Medializace problematiky poskytování sociálních služeb a problémů a úspěchů s tím souvisejících, všestranná komunikace, informovanost široké veřejnosti (laické i odborné), propojování informací v rámci kraje a obcí, zpracování elektronických výstupů, zpracování katalogu sociálních a souvisejících služeb.

DC17

Podstatné omezení služeb zřizovaných krajem

Vazba na hlavní strategické cíle:

HC8 - Změna zřizovatelských struktur směrem ke zvýšení podílu neziskového sektoru a obcí a snížení počtu poskytovatelů sociálních služeb zřizovaných krajem

Vazba na Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013:

B.3b.1 - Zpracování střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje

B.3b.2 - Zavedení komunitního plánování sociálních služeb Libereckého kraje, podpora a propagace metody komunitního plánování u obcí s rozšířenou působností a přirozených mikroregionů pro poskytování sociálních služeb, vytvoření krajské koordinační struktury komunitního plánování, zmapování neziskového sektoru v oblasti sociálních služeb, včetně jeho podpory

B.3b.7 - Zavedení systému financování vycházejícího z komunitního plánování, financování na základě rozvojových plánů služeb, sledování efektivity poskytovaných služeb, podpora sociálních služeb vycházejících z potřeb regionu a splňující potřebnou kvalitu

B.3b.9 - Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb

Dotčené cílové skupiny: všechny cílové skupiny

Termíny plnění: do 2013

Hlavní ukazatele rozvoje

E02 – Finanční alokace z rozpočtu kraje

- *Cílová hodnota* – snížení
- *Termín* – 2013

E03 – Příspěvek z rozpočtu měst a obcí

- *Cílová hodnota* – zvýšení
- *Termín* – 2013

Další doplňkové indikátory:

- počet služeb zřizovaných krajem (snížení o 8)
- podíly zdrojů financování (stát, obec, úhrady od uživatelů, ostatní)
- přesun finančních prostředků z pobytových služeb do alternativních druhů

Počet rozvojových aktivit: 3

Komentář:

Aktivní spolupráce mezi samosprávami a neziskovým sektorem, provázanost komunitního plánování a transparentního financování, převod kompetencí, příprava na změny zřizovatelů.

B.4 Rozvojové aktivity pro období 2009-2013

B.4.1 Seznam rozvojových aktivit

Obsahem této kapitoly je soubor konkrétních realizačních kroků a opatření vedoucích k naplnění stanovených dílčích cílů uvedených v kapitole B.3.2. V tomto případě se jedná o první pracovní návrh možných aktivit, na základě kterého by měla proběhnout diskuze i k jednotlivým dílčím cílům, aby proces nebyl pouze formální, ale aby byly maximálně postihnuty souvislosti a provázanosti mezi aktivitami a dílčími cíli. Pro bližší představu však bylo třeba uvést alespoň přehled možných aktivit, které budou po uzavření cílů dále rozpracovány ve formě "karet aktivit" – viz kapitola B.4.2.

Seznam aktivit

K dílčímu cíli DC01

Zvyšování podpory sociální integrace osob se zdravotním postižením

A01-01 Zmapování počtu oprávněných uživatelů sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením

A01-02 Vyjednávání o alternativních způsobech poskytování služby v území (chráněné individuální nebo skupinové bydlení)

A01-03 Podpora přechodu uživatelů z rezidenčních služeb do alternativních forem bydlení

A01-04 Vytvoření nových odpovídajících ubytovacích kapacit v 6 lokalitách Libereckého kraje (chráněné bydlení individuální a skupinové, kapacita bude určena na základě provedených analýz)

A01-05 Podpora asistenčních služeb a služeb individuálního chráněného bydlení a podporovaného zaměstnávání pro potencionální uživatele v rodinách

A01-06 Podpora sociálně aktivizačních, průvodcovských a předčitatelských služeb

A01-07 Podpora služeb pro chronicky duševně nemocné

A01-08 Podpora a rozvoj respitní² péče

K dílčímu cíli DC02

Zabránění vzniku nových sociálně vyloučených romských lokalit

A02-01 Podpora terénní práce v ohrožených lokalitách

A02-02 Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež

A02-03 Cílené vzdělávání pro práci s menšinami, zejména pro místní samosprávy a poskytovatele služeb

² krátkodobá úlevová péče pro rodinné příslušníky a opatrovníky, kteří trvale pečují o vážně duševně nebo tělesně postiženou osobu (dítě, dospělého nebo seniora).

K dílčímu cíli DC03

Zvyšování sociální integrace osob z vyloučených romských lokalit

A03-01 Podpora terénní práce ve vyloučených romských lokalitách

A03-02 Vzdělávání pracovníků samosprávy

K dílčímu cíli DC04

Snížení počtu závislých osob a minimalizace rizik a škod s tím souvisejících

A04-01 Zvýšení dostupnosti a kvality sítě služeb následné péče pro uživatele legálních i nelegálních návykových látek na Českolipsku a Liberecku

A04-02 Dostupnost kvalit sítě služeb terénních programů pro uživatele legálních i nelegálních návykových látek na Českolipsku, Novoborsku a v dalších vytipovaných lokalitách

A04-03 Podpora vzniku lůžek pro děti a mládež do 18let pro léčbu závislosti v podobě terapeutické komunity nebo zajištění dostatečné kapacity střediska výchovné péče.

A04-04 Provázání a koordinace sítě služeb sociální prevence pro cílovou skupinu osob ohrožených a závislých na návykových látkách

A04-05 Zkvalitnění koordinace a meziresortní spolupráce se školstvím, zdravotnictvím a represivními složkami

A04-06 Analýza stavu patologického hráčství a návrh řešení (v rámci zákona o soc. službách)

A04-07 Aktivní zapojení obcí v rámci protidrogové politiky

K dílčímu cíli DC05

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu seniorů

A05-01 Analýza skutečné potřeby služeb pro cílovou skupinu seniorů v území

A05-02 Podpora terénních pečovatelských služeb v obcích

A05-03 Podpora služeb osobní asistence a odlehčovacích služeb pro seniory

A05-04 Omezení počtu lůžek v domovech pro seniory (postupné snižování kapacit za účelem zkvalitnění péče)

A05-05 Transformace některých nevyhovujících zařízení

A05-06 Náhrada omezovaných nebo rušených pobytových zařízení alternativními službami (osobní asistence, pečovatelská služba,)

K dílčímu cíli DC06

Transformace zařízení sociální péče a deinstitucionalizace sociálních služeb pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením

A06-01 Transformace – Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice

A06-02 Transformace - Sluneční dvůr, p.o. (Jestřebí)

A06-03 Transformace - Domov a centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.

A06-04 Transformace – DORA, p.o. (Raspenava)

A06-05 Transformace - Domov a centrum aktivity (Hodkovice nad Mohelkou)

A06-06 Transformace - APOSS Liberec, p.o. (Nová Ves)

A06-07 Transformace - Jedličkův ústav, p.o. (Liberec)

K dílčímu cíli DC07

Zlepšení využitelnosti služeb sociálního poradenství

A07-01 Podrobná analýza stávajících služeb sociálního poradenství

A07-02 Zmapování potřebnosti a dostupnosti poradenských služeb v území

A07-03 Rozšiřování a zkvalitňování služeb na základě vyhodnocených analýz

A07-04 Vzdělávání odborníků na specifickou problematiku

K dílčímu cíli DC08

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro rodiny s dětmi

A08-01 Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na posilování zdravých funkcí rodin s dětmi jako prevence vzniku ohrožení sociálním vyloučením

A08-02 Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě selhání nebo oslabení funkcí rodiny jako prevence umístění dítěte do ústavní péče

A08-03 Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě umístění dítěte do ústavní péče jako prostředek pro navrácení dítěte do rodiny

A08-04 Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na péči o děti a mládež ve věku 6 až 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy jako prevenci jejich ohrožení sociálním vyloučením

A08-05 Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a případně i pobytových sociálních

služeb zaměřených na zabránění vzniku sociálního vyloučení u osob opouštějících ústavní a ochrannou výchovu z důvodu dosažení zletilosti (ve věku 18-26 let) a za účelem zajištění jejich integrace do komunity

K dílčímu cíli DC09

Podpora dostupnosti služeb sociální prevence pro osoby bez přístřeší a osoby, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy

A09-01 Provedení analýzy počtu a složení cílové podskupiny osob bez přístřeší a osob, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy (dle evropského členění ETHOS³), provedení analýzy počtu a potřeb cílové podskupiny pachatelů trestné činnosti a zjištění potřebnosti jednotlivých druhů sociálních služeb pro dané cílové skupiny na území kraje (zjištění potřebnosti celokraských služeb)

A09-02 Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na prevenci ztráty bydlení u osob ohrožených bezdomovectvím

A09-03 Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na vyhledávání osob žijících v naprostém sociálním vyloučení a zajištění dostupnosti (jejich napojení na záchrannou sociální síť)

A09-04 Posílení meziresortní spolupráce při řešení postpenitenciární⁴ péče

K dílčímu cíli DC10

Funkční systém střednědobého plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji a jeho monitoring

A10-01 Zpracování ročních akčních plánů rozvoje sociálních služeb (vycházejících ze SPRSS 2009 – 2013)

A10-02 Zpracování potřebných analýz ke zmapování potřebnosti služeb pro vybrané cílové skupiny

A10-03 Datové centrum sociálních služeb LK

K dílčímu cíli DC11

Podpora a koordinace komunitního plánování měst a obcí

A11-01 Politická podpora procesů komunitního plánování měst a obcí

A11-02 Finanční podpora vzniku a aktualizace komunitních plánů měst a obcí

³ ETHOS – European Typology of Homelessness and Housing Exclusion – Evropská typologie bezdomovství a vyloučení z bydlení. Tato typologie je navržena k používání v členských státech Evropské unie. Hlavním úkolem ETHOS je přispět ke zlepšení sběru a srovnávání dat.

⁴ Následná a systematická převážně sociálně pedagogická péče pro osoby propuštěné z výkonu trestu nebo vykonávající alternativní tresty.

A11-03 Odborná a metodická podpora procesů komunitního plánování ve městech a obcích

A11-04 Koordinace a zajištění provázanosti plánovacích nástrojů a procesů

A11-05 Benchmarking – výměna zkušeností a porovnávání dat a výstupů z jednotlivých komunitních plánů a analýz do jedné datové struktury, přístupné všem obcím LK i dalším aktérům soc. služeb

K dílčímu cíli DC12

Monitoring realizace rozvojových plánů sociálních služeb

A12-01 Zpracování rozvojových plánů sociálních služeb (tam, kde dosud chybí)

A12-02 Aktualizace dříve zpracovaných rozvojových plánů sociálních služeb

A12-03 Systém sledování naplňování rozvojových plánů sociálních služeb

A12-04 Vyhodnocování souladu rozvojových plánů služeb s komunitními plány obcí

K dílčímu cíli DC13

Zvýšení kvality poskytování sociálních služeb prostřednictvím hodnocení kvality

A13-01 Systém sebehodnocení poskytovatelů služeb

A13-02 Plánování procesu inspekcí kvality poskytování sociálních služeb

A13-03 Využití výstupů inspekcí

A13-04 Vzdělávání inspektorů a výměna zkušeností. Inicie zpracování a vyhodnocování rozvojových plánů služeb

K dílčímu cíli DC14

Zavedení systému transparentního financování sociálních služeb

A14-01 Podrobná analýza využití finančních zdrojů pro sociální služby (PnP, RV, MPSV, MZ, MŠMT, MV, MMR, MS, ÚP, Nadace a nadační fondy, ESF)

A14-02 Analýza financování sociálních služeb ze strany obcí na území LK

A14-03 Větší míra zapojení obcí do financování služeb sociální prevence s regionální působností

A14-04 Dosažení vyšší prestiže pro pracovníky v sociálních službách (při splnění podmínek, vyšší finanční ohodnocení)

A14-05 Podpora víceletého systému financování sociálních služeb

A14-06 Aktivizace investičních zdrojů pro infrastrukturu sociálních služeb

A14-07 Transparentní systém informací o financování všech služeb na území kraje (v rámci Datového centra)

K dílčímu cíli DC15

Zavedený systém vzdělávání

A15-01 Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb

A15-02 Vzdělávání zadavatelů sociálních služeb

A15-03 Vzdělávání pracovníků ve službách sociální prevence

A15-04 Vzdělávání pracovníků ve službách sociální péče

A15-05 Tvorba a aplikace metodik pro vzdělávání vytipovaných cílových skupin

K dílčímu cíli DC16

Zvýšení informovanosti o sociálních službách

A16-01 Podpora obecné medializace problematiky sociálních služeb

A16-02 Informovanost široké laické i odborné veřejnosti (služby a jejich využívání, dávky a příspěvky, úhrady, změny v legislativě,...)

A16-03 Podpora dalších vhodných forem zvýšení informovanosti uživatelů (www, cílené kampaně a informační akce, telefonické informace,...)

A16-04 Systém vzájemné výměny informací všech aktérů sociálních služeb (samospráva ve všech úrovních, orgány státní správy, poskytovatelé, neziskový sektor,...)

A16-05 Zpracování GIS map (územní pokrytí sociálních služeb), katalog sociálních služeb a souvisejících služeb (v tištěné i digitální podobě)

K dílčímu cíli DC17

Podstatné omezení služeb zřizovaných krajem

A17-01 Příprava změn zřizovatelských funkcí na základě projednávání se samosprávami a s neziskovým sektorem

A17-02 Konkretizace postupu – zpracování transformačních projektů

A17-03 Realizace transformačních projektů

B.4.2 Časový plán realizace aktivit 2009 - 2013

Následující tabulka přináší přehled o plánované realizaci jednotlivých aktivit

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC01	A01-01	Zmapování počtu oprávněných uživatelů sociálních služeb pro osoby se zdravotním postižením					
	A01-02	Vyjednávání o alternativních způsobech poskytování služby v území (chráněné bydlení individuální nebo skupinové)					
	A01-03	Podpora přechodu uživatelů z rezidenčních služeb do alternativních forem bydlení					
	A01-04	Vytvoření nových odpovídajících ubytovacích kapacit v 6 lokalitách Libereckého kraje (chráněné bydlení individuální a skupinové, kapacita bude určena na základě provedených analýz)					
	A01-05	Podpora asistenčních služeb a služeb individuálního chráněného bydlení a podporovaného zaměstnávání pro potencionální uživatele v rodinách					
	A01-06	Podpora sociálně aktivizačních, průvodcovských a předčitatelských služeb					
	A01-07	Podpora služeb pro chronicky duševně nemocné					
	A01-08	Podpora a rozvoj respitní péče					
DC02	A02-01	Podpora terénní práce v ohrožených lokalitách					
	A02-02	Podpora nízkoprahových zařízení pro děti a mládež					
	A02-03	Cílené vzdělávání pro práci s menšinami, zejména pro místní samosprávy a poskytovatele služeb					
DC03	A03-01	Podpora terénní práce ve vyloučených romských lokalitách					
	A03-02	Vzdělávání pracovníků samosprávy					
DC04	A04-01	Zvýšení dostupnosti kvalitní sítě služeb následné péče pro uživatele legálních i nelegálních návykových látek na Českolipsku a Liberecku					
	A04-02	Dostupnost kvalit sítě služeb terénních programů pro uživatele legálních a nelegálních návykových látek na Českolipsku, Novoborsku a v dalších vytipovaných lokalitách					
	A04-03	Podpora vzniku lůžek pro děti a mládež do 18let pro léčbu závislosti v podobě terapeutické komunity nebo zajištění dostatečné kapacity střediska výchovné péče.					
	A04-04	Provázání a koordinace sítě služeb sociální prevence pro cílovou skupinu osob ohrožených a závislých na návykových látkách.					
	A04-05	Zkvalitnění koordinace a meziresortní spolupráce se školstvím, zdravotnictvím a represivními složkami.					
	A04-06	Analýza stavu patologického hráčství a návrh řešení (v rámci zákona o soc. službách)					
	A04-07	Aktivní zapojení obcí v rámci protidrogové politiky					

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC05	A05-01	Analýza skutečné potřeby služeb pro cílovou skupinu seniorů v území					
	A05-02	Podpora terénních pečovatelských služeb v obcích					
	A05-03	Podpora služeb osobní asistence a odlehčovací služeb pro seniory					
	A05-04	Omezení počtu lůžek v domovech pro seniory (postupné snižování kapacit za účelem zkvalitnění péče)					
	A05-05	Transformace některých nevyhovujících zařízení					
	A05-06	Nahrada omezovaných nebo rusených pobytových zařízení alternativními službami (osobní asistence, pečovatelská služba, ...)					
DC06	A06-01	Transformace – Domov pro osoby se zdravotním postižením Mařenice					
	A06-02	Transformace - Domov Sluneční dvůr, p.o. (Jestřebí)					
	A06-03	Transformace - Domov a Centrum denních služeb Jablonec nad Nisou, p.o.					
	A06-04	Transformace - DORA, p.o. (Raspenava)					
	A06-05	Transformace - Domov a centrum aktivity (Hodkovice na Mohelkou)					
	A06-06	Transformace - APOSS Liberec, p.o. (Nová Ves)					
	A06-07	Transformace - Jedličkův ústav, p.o. (Liberec)					
DC07	A07-01	Podrobná analýza stávajících služeb sociálního poradenství					
	A07-02	Zmapování potřeby a dostupnosti poradenských služeb v území					
	A07-03	Rozšiřování a zkvalitňování služeb na základě vyhodnocených analýz					
	A07-04	Vzdělávání odborníků na specifickou problematiku					
DC08	A08-01	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na posilování zdravých funkcí rodin s dětmi jako prevence vzniku ohrožení sociálním vyloučením					
	A08-02	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních i terénních sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě selhání nebo oslabení funkcí rodiny jako prevence umístění dítěte do ústavní péče					
	A08-03	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na sanaci rodiny v případě umístění dítěte do ústavní péče jako prostředek pro navrácení dítěte do rodiny.					
	A08-04	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a popř. i pobytových sociálních služeb zaměřených na péči o děti a mládež ve věku 6 až 26 let ohrožené společensky nežádoucími jevy jako prevenci jejich ohrožení sociálním vyloučením.					
	A08-05	Podpora vzniku a rozvoje ambulantních, terénních a případně i pobytových sociálních služeb zaměřených na zabránění vzniku sociálního vyloučení u osob opouštějících ústavní a ochrannou výchovu z důvodu dosažení zletilosti (ve věku 18-26 let) a za účelem zajištění jejich integrace do komunity.					

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC09	A09-01	Provedení analýzy počtu a složení cílové podskupiny osob bez přístřeší a osob, které vedou rizikový způsob života nebo jsou tímto způsobem života ohroženy, provedení analýzy počtu a potřeb cílové podskupiny pachatelů trestné činnosti, a zjištění potřebnosti jednotlivých druhů sociálních služeb pro dané cílové skupiny na území kraje (zjištění potřebnosti celokrajských služeb).					
	A09-02	Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na prevenci ztráty bydlení u osob ohrožených bezdomovectvím.					
	A09-03	Rozvoj ambulantních a terénních služeb zaměřených na vyhledávání osob žijících v naprostém sociálním vyloučení a zajištění dostupnosti (jejich napojení na záchrannou sociální síť).					
	A09-04	Posílení meziresortní spolupráce při řešení postpenitenciární péče.					
DC10	A10-01	Zpracování ročních akčních plánů rozvoje sociálních služeb (vycházejících ze SPRSS 2009 – 2013)					
	A10-02	Zpracování potřebných analýz ke zmapování potřebnosti služeb pro vybrané cílové skupiny					
	A10-03	Datové centrum sociálních služeb LK					
DC11	A11-01	Politická podpora procesů komunitního plánování měst a obcí					
	A11-02	Finanční podpora vzniku a aktualizace komunitních plánů měst a obcí					
	A11-03	Odborná a metodická podpora procesů komunitního plánování ve městech a obcích					
	A11-04	Koordinace a zajištění provázanosti plánovacích nástrojů a procesů					
	A11-05	Benchmarking – výměna zkušeností a porovnávání dat a výstupů z jednotlivých komunitních plánů a analýz do jedné datové struktury, přístupné všem obcím LK i dalším aktérům soc. služeb					
DC12	A12-01	Zpracování rozvojových plánů sociálních služeb (tam, kde dosud chybí)					
	A12-02	Aktualizace dříve zpracovaných rozvojových plánů sociálních služeb					
	A12-03	Systém sledování naplňování rozvojových plánů sociálních služeb					
	A12-04	Vyhodnocování souladu rozvojových plánů služeb s komunitními plány obcí					
DC13	A13-01	Systém sebehodnocení poskytovatelů služeb					
	A13-02	Plánování procesu inspekce kvality poskytování sociálních služeb					
	A13-03	Využití výstupů inspekce					
	A13-04	Vzdělávání inspektorů a výměna zkušeností. Inicie zpracování a vyhodnocování rozvojových plánů služeb					

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb – Liberecký kraj 2009-2013

dílčí cíl	označení	název aktivity	2009	2010	2011	2012	2013
DC14	A-14-01	Podrobná analýza využití finančních zdrojů pro sociální služby (PnP, RV, MPSV, MZ, MŠMT, MV, MMR, MS, ÚP, Nadace a nadační fondy, ESF)					
	A-14-02	Analýza financování sociálních služeb ze strany obcí na území LK					
	A-14-03	Větší míra zapojení obcí do financování služeb sociální prevence s regionální působností					
	A-14-04	Dosažení vyšší prestiže pro pracovníky v sociálních službách (při splnění podmínek, vyšší finanční ohodnocení)					
	A-14-05	Podpora víceletého systému financování sociálních služeb					
	A-14-06	Aktivizace investičních zdrojů pro infrastrukturu sociálních služeb					
	A-14-07	Transparentní systém informací o financování všech služeb na území kraje (v rámci Datového centra)					
DC15	A15-01	Vzdělávání poskytovatelů sociálních služeb					
	A15-02	Vzdělávání zadavatelů sociálních služeb					
	A15-03	Vzdělávání pracovníků ve službách sociální prevence					
	A15-04	Vzdělávání pracovníků ve službách sociální péče					
	A15-05	Tvorba a aplikace metodik pro vzdělávání vytipovaných cílových skupin					
DC16	A16-01	Podpora obecné medializace problematiky sociálních služeb, katalog sociálních služeb a souvisejících služeb (v tištěné i digitální podobě)					
	A16-02	Informovanost široké laické i odborné veřejnosti (služby a jejich využívání, dávky a příspěvky, úhrady, změny v legislativě,...)					
	A16-03	Podpora dalších vhodných forem zvýšení informovanosti uživatelů (www, cílené kampaně a informační akce, telefonické informace, ...)					
	A16-04	Systém vzájemné výměny informací všech aktérů sociálních služeb (samospráva ve všech úrovních, orgány státní správy, poskytovatelé, neziskový sektor, ...)					
	A16-05	Zpracování GIS map (územní pokrytí sociálních služeb), katalog sociálních služeb a souvisejících služeb (v tištěné i digitální podobě)					
DC17	A17-01	Příprava změn zřizovatelských funkcí na základě projednávání se samosprávami a s neziskovým sektorem					
	A17-02	Konkretizace postupu – zpracování transformačních projektů					
	A17-03	Realizace transformačních projektů					

Legenda:	
	příprava
	realizace
	projednávání

B.5 Doporučení a další postup

Shrnutí

Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb (jeho verze 08/2008) je jako **první ucelený návrh SPRSS LK 2009-2013** po projednání v Krajské poradní skupině a následném zapracování připomínek předložen k projednání orgánům kraje s tím, že se jedná o maximální verzi dokumentu, kterou bylo možné v reálném čase a s dostupnými podklady připravit.

Z obdržených připomínek k vizím a cílům návrhové části SPRSS LK je zřejmé, že **strategická linie navržená ve střednědobém plánu je správná a všeobecně přijatelná**, protože připomínky k těmto kapitolám byly jen velmi okrajové. Největší množství připomínek bylo ke konkrétním problémům, s kterými se každodenní praxe v sociálních službách potýká. Z toho vyplývá jasný závěr věnovat zvýšenou pozornost další fázi zpracování střednědobého plánu, a tou je podrobné **definování rozvojových aktivit** pro období 2009-2013 ve vazbě na dílčí cíle a **zejména jejich konkrétního obsahu** ve vazbě na skutečné potřeby území. Vzhledem k tomu, že pro krajský střednědobý plán jsou v tuto chvíli připravovány další vstupy ze zpracovávaných komunitních plánů a jsou položeny základy krajské koordinační struktury, je možné dobře připravit široké projednání obsahu aktivit v průběhu následujících měsíců.

SPRSS LK (verze 08/2008) je možné využít jako strategický základ pro přípravu dotačního řízení na rok 2009.

Další předpokládaný postup

Souběžně s projednáním této verze dokumentu budou pokračovat práce na konkretizaci rozvojových aktivit – v souladu s dříve přijatou metodikou (01/2008). V této fázi budou u všech aktivit specifikovány jejich základní atributy - věcný obsah, časová a finanční náročnost, odpovědnost za plnění, dotčené subjekty a cílové skupiny uživatelů, předpokládané dopady (včetně multiplikačních efektů apod.), územní lokalizace, vazby na další aktivity a cíle, atd. Na základě projednání budou přehledným tabulkovým způsobem, který umožňuje snadné sledování a vyhodnocení, zpracovány „**karty aktivit**“, které budou zásadním podkladem pro projednání a stanovení důležitosti (priorizaci) aktivit. Za tímto účelem bude osloven co největší počet expertů a zástupců všech dotčených skupin aktérů sociálních služeb (tj. zadavatelů, poskytovatelů a uživatelů) a zástupců politické reprezentace v úrovni kraje i měst a obcí, zejména v rámci Krajské koordinační struktury.

Aktivity, které byly zařazeny v **časovém plánu realizace aktivit** (viz kap. B.4.2) již do roku 2009 (jsou to především již dříve zahájené projekty, nebo vybrané aktivity, které přímo navazují na připravované nebo realizované projekty nebo je nutné jejich zahájení nejpозději v průběhu roku 2009). Časový plán realizace aktivit bude v následujícím období aktualizován (v návaznosti na přípravu a projednání karet aktivit a další vstupy).

Důležitým předpokladem úspěšného a plnohodnotného dokončení SPRSS LK je naplnění aktivit, které přinesou zásadní dnes **chybějící vstupy** pro jeho analytickou i návrhovou část. Těmito aktivitami jsou:

- vytvoření datového centra sociálních služeb LK (jednotně sledovaná a porovnatelná struktura dat),
- pokrytí celého území Libereckého kraje komunitními plány,
- rozšíření činnosti Krajské koordinační struktury (projednání v území, koordinace).

Uvedené aktivity jsou připravovány jako součást projektu IP2, který bude Liberecký kraj podávat v rámci výzvy Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost. Na základě realizace těchto aktivit bude možné doplnit analytickou část SPRSS LK, provést případnou revizi a doplnění dílčích cílů, seznamu aktivit a zejména naplnit karty aktivit.

Předpokládaný termín dokončení úplné verze SPRSS LK a její předložení k projednání a schválení je 3.čtvrtletí roku 2009. Cílem je plné využití výstupů pro dotační řízení na rok 2010.

Zpracovatelé děkují všem, kteří se aktivně podíleli
na vytvoření a projednání SPRSS LK (verze 08/2008), za jejich snahu přispět ke
vzniku dobře využitelného strategického dokumentu.

Použité podklady a zdroje

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE *Strategie střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje pro rok 2008 – analytická část, červenec 2007*

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE *Strategie rozvoje Libereckého kraje 2006-2020, duben 2007*

KRAJSKÝ ÚŘAD LIBERECKÉHO KRAJE *Program rozvoje Libereckého kraje 2007-2013, říjen 2007*

JL-plán *Posouzení procesů plánování rozvoje sociálních služeb v Libereckém kraji, říjen 2007*

JL-plán *Návrh datové struktury SPRSS LK, duben 2008*

BARTONÍČKOVÁ, A., KRUPÍČKOVÁ, G. *1. Komunitní plán sociálních služeb v Liberci pro období 2006-2009*. Liberec: Statutární město Liberec, Odbor sociální péče, srpen 2006.

GRUNTOVÁ, K., *Akční plán protidrogové politiky LK na období 2005-2006*. Krajský úřad, 2005.

HOLEK, J. *Analýza romských komunit Libereckého kraje*. Liberec: KÚ LK, Odbor sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin, 2007.

KANCLÍŘOVÁ, L. a kol. *Komunitní plán rozvoje sociálních služeb regionu Jilemnicko*. Fokus Turnov, Město Turnov, 2006.

KANCLÍŘOVÁ, L. a kol. *Komunitní plán rozvoje sociálních služeb regionu Semilsko*. Fokus Turnov, Město Semily, 2006.

KANCLÍŘOVÁ, L. a kol. *Komunitní plán rozvoje sociálních služeb regionu Turnovsko*. Turnov: Fokus Turnov, Město Jilemnice, 2006.

KOLEKTIV autorů; *Analýza rozvojových plánů příspěvkových organizací resortu sociálních věcí, bezpečnosti a problematiky menšin*. Liberecký kraj, 2005

KOLEKTIV autorů, *Analýza závěrečných protokolů z hodnocení kvality sociálních služeb*. Liberecký kraj, 2004.

MUSILOVÁ, P., STEHLÍKOVÁ, E. *Komunitní plán sociálních služeb Města Česká Lípa*. Česká Lípa: MěÚ Česká Lípa, 2006.

RADIMECKÝ, J. *Analýza drogové scény a služeb pro uživatele drog v Libereckém kraji: závěrečná zpráva*, Liberec, Liberecký kraj, 2006

REICHERT, M. a kol. *1. Komunitní plán sociálních služeb pro oblast členských obcí Svazku obcí Novoborska pro období 2007 – 2013*. Svazek obcí Novoborska a Sociální odbor MěÚ Nový Bor, 2006.

ARR Liberec *Výbrané kapitoly analytické části SPSS LK*, Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o., 2007.

Databáze ČSÚ

Seznam zkratk

ORP	obec s rozšířenou působností (obec III)
CS	cílová skupina
	S = senioři
	ZP = osoby se zdravotním postižením
	O = osoby ohrožené sociálním vyloučením
	M = národnostní a etnické menšiny
	Z = osoby ohrožené a závislé na návykových látkách
ČSÚ	Český statistický úřad
LK	Liberecký kraj
PRK	Program rozvoje kraje
m.j.	měrná jednotka
SPRSS LK	střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje
CHKO	chráněná krajinná oblast
POÚ	pověřený obecní úřad
SML	Statutární město Liberec
o.s.	občanské sdružení
p.o.	příspěvková organizace
o.p.s.	obecně prospěšná společnost
KÚLK	Krajský úřad Libereckého kraje
KP	komunitní plánování
KKS	krajská koordinační struktura
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
ESF	Evropský sociální fond
EU	Evropská unie

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

**LIBERECKÝ KRAJ
2009 - 2013**

srpen 2008

Příloha č.1

Hlavní ukazatele rozvoje – tabulková část

STŘEDNĚDOBÝ PLÁN ROZVOJE SOCIÁLNÍCH SLUŽEB

**LIBERECKÝ KRAJ
2009 - 2013**

srpen 2008

Příloha č.2

Doplňková ekonomická data